

การแก้ไขปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าโพธิ์(ดิตถานุเคราะห์)

นางสาวนงลักษณ์ ทองสีสัน
ตำแหน่ง ครู

ปีการศึกษา 2564
โรงเรียนวัดท่าโพธิ์(ดิตถานุเคราะห์)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

ชื่อรายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน : การแก้ไขปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์)

ชื่อผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน : นางสาวนงลักษณ์ ทองสีสัน

ปีที่ทำการวิจัย : 2563

คำสำคัญ: การอ่านจับใจความสำคัญ, เทคนิค SQ4R

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ตรวจสอบสภาพปัญหาในวิเคราะห์ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ 2) ศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา 3) วิเคราะห์แนวทางสอดคล้องกับการแก้ปัญหา 4) ศึกษาผลของการนำนวัตกรรมไปใช้ และ 5) ศึกษาข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการแก้ปัญหา โดยมีประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร (ดิตถานุเคราะห์) จำนวน 7 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจงจากแบบวัดความสามารถทางภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบบทดสอบ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนรายวิชาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นวัตกรรมที่ใช้ในการวิจัย คือ การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจำนวน 30 ข้อ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อสรุปผลการวิจัยโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพปัญหาในชั้นเรียนที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด คือ การอ่านจับใจความสำคัญ เนื่องจากนักเรียนขาดการฝึกฝนการอ่านจับใจความสำคัญ นักเรียนไม่เข้าใจเรื่องที่อ่านจับประเด็นในการอ่านไม่ได้ เรียงลำดับเหตุการณ์ไม่ได้ และไม่มีแนวทางในการอ่านที่ถูกต้องและเหมาะสม ผู้วิจัยได้ใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R เป็นนวัตกรรมในการแก้ปัญหการอ่านจับใจความสำคัญ ผลการนำเทคนิค SQ4R ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ พบว่า นักเรียนทั้ง 7 คน มีผลการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ผ่านเกณฑ์ร้อยละตามที่ผู้วิจัยกำหนด ถือว่าการแก้ปัญหการอ่านจับใจความสำคัญโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) ประสบความสำเร็จตามที่ผู้วิจัยคาดหวังไว้

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์ใจ โอภาณัฐภรรยา ที่กรุณาให้คำปรึกษา ความรู้ ข้อเสนอแนะ และอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณครูดวงเพ็ญ อินทร์แก้ว หัวหน้าหมวดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในครั้งนี้ ที่คอยให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดเพื่อให้รายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนมีความสมบูรณ์มากขึ้น ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย พร้อมทั้งให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการสร้างเครื่องมือและสนับสนุนให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณ นางวณิชชา เตียววณิชชย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) และนักเรียนโรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) ที่เป็นประชากรเป้าหมายในการวิจัยนี้ โดยให้ความร่วมมือในการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และจัดเก็บข้อมูล ทำให้งานวิจัยดำเนินไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อนครูทุกท่าน และบุคคลอันเป็นที่รักของผู้วิจัยที่ให้ความช่วยเหลือให้กำลังและอยู่เคียงข้างผู้วิจัยเสมอมา

นางลักษณ์ ทองสีสัน

มีนาคม 2564

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญแผนภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	3
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ความรู้เกี่ยวกับการอ่าน	8
ความหมายของการอ่าน	8
ความสำคัญของการอ่าน	8
จุดมุ่งหมายของการอ่าน	10
ประเภทของการอ่าน	11
ความรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ	14
ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ	14
ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ	14
จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ	15
องค์ประกอบในการอ่านจับใจความสำคัญ	16
ทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ	19
การประเมินผลการอ่านจับใจความสำคัญ	20
ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R	21
ความหมายของเทคนิคการสอนแบบ SQ4R	22
ลักษณะสำคัญของเทคนิคการสอนแบบ SQ4R	22
ขั้นตอนของเทคนิคการสอนแบบ SQ4R	23
ประโยชน์ของเทคนิคการสอนแบบ SQ4R	24

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
กรอบแนวคิดการวิจัย	27
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	28
ระยะที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียน	28
ระยะที่ 2 พัฒนานวัตกรรม/ พัฒนาวิธีการแก้ปัญหา	30
ระยะที่ 3 การนำนวัตกรรมไปใช้แก้ปัญหา	36
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียน	51
ระยะที่ 2 ผลการศึกษานวัตกรรม	57
ระยะที่ 3 ผลการนำนวัตกรรมไปใช้ในการแก้ปัญหา	59
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	66
สรุปผลการวิจัย	66
อภิปรายผล	67
ข้อเสนอแนะ	73
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก	76
ภาคผนวก ก	
ภาคผนวก ข	
ภาคผนวก ค	
ภาคผนวก ง	
ประวัติผู้จัดทำ	

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค SQ4R.....	37
ตารางที่ 2	แสดงระยะเวลาในการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้ การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R.....	50
ตารางที่ 3	คะแนนร้อยละแปลผลของการทำแบบวัดความสามารถทางภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษา 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ติตถานุเคราะห์).....	51
ตารางที่ 4	แสดงคะแนนร้อยละการแปลผลของการทำแบบทดสอบการอ่าน จับใจความสำคัญ.....	54
ตารางที่ 5	สาเหตุและผลกระทบของปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ.....	55
ตารางที่ 6	ผลการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R.....	59
ตารางที่ 7	คะแนนร้อยละการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยจำแนกตาม องค์ประกอบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ.....	60
ตารางที่ 8	ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมของนักเรียนในการแก้ปัญหาการอ่าน จับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค SQ4R.....	62
ตารางที่ 9	แสดงข้อดีและข้อจำกัดของการอ่านจับใจความสำคัญโดยการจัด การเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R.....	64

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย.....	27
แผนภาพที่ 2 แสดงรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค SQ4R.....	34
แผนภาพที่ 3 แสดงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค SQ4R.....	35
แผนภาพที่ 4 แสดงจำนวนร้อยละของสภาพปัญหาในชั้นเรียน.....	53
แผนภาพที่ 5 แผนภาพสรุปความก้าวหน้าการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค SQ4R.....	61

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ในด้านการอ่านว่า ผู้เรียนต้องอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านและเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่าน ได้วิเคราะห์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน โดยกำหนดตัวชี้วัด ท1.1 ม.1/2 ว่าจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 5)

การอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญของคนในการแสวงหาความรู้ เป็นทักษะที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคคลในทุกอาชีพ ทุกสาขาวิชา และช่วยให้บุคคลได้รับรสของความบันเทิง และได้รับการจรรโลงใจจากการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการอ่านที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนในรายวิชาอื่น ๆ (อัจฉรา ชิวพันธ์, 2546:48) การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านเพื่อทำความเข้าใจข้อความหรือเนื้อเรื่องที่อ่านโดยสามารถจับสาระสำคัญข้อคิด หรือความคิดสำคัญหลักของข้อความหรือเรื่องที่อ่าน เป็นข้อความที่คลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้าหนึ่ง ๆ ไว้ทั้งหมด (จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ, 2547:45) ผู้เรียนที่สามารถอ่านจับใจความสำคัญได้ จะเป็นผู้ที่มีทักษะในการเรียนรู้ที่ดี สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากการอ่านหนังสือ การปลูกฝังให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน จึงเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การมีทักษะในการอ่านจับใจความสำคัญที่มีความจำเป็นต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียน สอดคล้องกับ แวมมยุรา เหมือนนิล (2541: 17) กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นความเข้าใจเรื่องที่อ่านระดับต้น และเป็นพื้นฐานสำคัญมากสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการอ่านจับใจความเป็นทักษะการอ่านที่สำคัญที่ครูจะต้องคำนึงถึงอย่างมากเพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านจับใจความ ใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้

การที่นักเรียนจะสามารถอ่านจับใจความได้นั้น จะต้องเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดของบทอ่าน โดยสามารถแปลความ จัดลำดับความคิดของเรื่องที่อ่าน และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างข้อความสำคัญ ๆ ในแต่ละตอน ตลอดจนรู้วิธีการอ่านจับใจความที่ถูกต้องเป็นสำคัญ (เมขลา ลือโสภา, 2555:44)

จากการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทย โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 มีผลการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เพราะคะแนนในการสอบผ่านตัวชี้วัดอยู่ในเกณฑ์ขั้นต่ำ ซึ่งสะท้อนได้จากผลคะแนนการทำแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาไทยจำนวน 30 ข้อ มีนักเรียนจำนวน 7 คนจากนักเรียน 37 คน ได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ต่ำกว่าร้อยละ 50 เพื่อให้เกิดความสนใจในปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงได้จัดทำแบบทดสอบ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญขึ้น จำนวน 20 ข้อ ปรากฏว่านักเรียนกลุ่มเดิมยังมีผลการทำคะแนนแบบทดสอบ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ต่ำกว่าร้อยละ 50 ผู้วิจัยจึงสังเกตเห็นถึงปัญหาในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ว่ามีปัญหาเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ ส่งผลให้การอ่านเรื่องทุกประเภทไม่สามารถสรุปความได้ดีเท่าที่ควร จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนของนักเรียนมากที่สุด คือ การอ่านจับใจความสำคัญ จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทยถึงสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนมีปัญหาด้านการอ่านจับใจความสำคัญไม่ได้ เนื่องจากนักเรียนขาดการฝึกฝนการอ่านจับใจความสำคัญ นักเรียนไม่เข้าใจเรื่องที่อ่านจับประเด็นในการอ่านไม่ได้ เรียงลำดับเหตุการณ์ไม่ได้ และไม่มีแนวทางในการอ่านที่ถูกต้องและเหมาะสม

จากสภาพปัญหาดังกล่าวนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเพื่อหากลวิธีหรือเทคนิคที่จะช่วยแก้ปัญหาการอ่านจับใจความ พบว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการสอนแบบ SQ4R มาใช้ร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเทคนิคการสอนแบบ SQ4R เป็นเทคนิคที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญได้ เพราะเทคนิค SQ4R เป็นเทคนิควิธีการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีขั้นตอนกระบวนการที่ชัดเจน 6 ขั้นตอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนอ่านเรื่องราวต่าง ๆ ได้เข้าใจ สามารถค้นหาความรู้ จับใจความสำคัญ เชื่อมโยงสิ่งที่สำคัญ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

ซึ่งวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคนิค SQ4R เช่น ดังที่ รัตนภรณ์ เลิศคำฟู (2547) ได้ศึกษาวิธีการสอนแบบ SQ4R ในการสอนอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ บำเพ็ญ มาตราข (2554) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่ากิจกรรมการอ่านจับใจความใจโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 88.87 / 86.58 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R มีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ เมชลา ลือโสภ (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และกานต์ธิดา แก้วกาม (2556) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดย

ใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ4R สูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบ SQ4R มาใช้จัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 เพื่อแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร (ดิตถานุเคราะห์) และเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้นอันจะก่อให้เกิดคุณภาพในการจัดการเรียนรู้ของครูและเกิดสมรรถนะทางการเรียนรู้ของนักเรียนต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ในชั้นเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) ปีการศึกษา 2564 มีปัญหาอะไรบ้าง
2. ปัญหาในชั้นเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) ปีการศึกษา 2564 ที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้มากที่สุดคือปัญหาใด
3. สาเหตุสำคัญของปัญหาในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร (ดิตถานุเคราะห์) ปีการศึกษา 2564 ที่เกิดขึ้นมาจากอะไร
4. วิธีการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R เป็นอย่างไร
5. วิธีการโดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ที่นำมาแก้ปัญหามีความเหมาะสมหรือไม่
6. วิธีการโดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ที่นำไปแก้ปัญหามีข้อดีและข้อจำกัดอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในชั้นเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) ปีการศึกษา 2563
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร (ดิตถานุเคราะห์) ปีการศึกษา 2564 มากที่สุด
3. เพื่อศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา
4. เพื่อวิเคราะห์วิธีการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R
5. เพื่อศึกษาผลของการนำนวัตกรรมไปใช้
6. เพื่อศึกษาข้อดีและข้อจำกัดของนวัตกรรม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้วิจัยได้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญด้วยเทคนิค SQ4R สำหรับการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นพื้นฐานในของการอ่านเรื่องทุกประเภท
2. นักเรียนนำการอ่านจับใจความสำคัญด้วยเทคนิค SQ4R ไปประยุกต์ใช้ในการอ่านจับใจความสำคัญในรายวิชาอื่น ๆ ในระดับชั้นที่สูงขึ้น

3. สามารถพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญได้
4. เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ
5. เป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนภาษาไทยในการนำการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ไปใช้ในการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ
6. เป็นแนวทางแก่ผู้ที่สนใจในการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรเป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) จำนวน 7 คนโดยการเลือกประชากรเป้าหมายในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยในการแบบทดสอบ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ต่ำกว่าร้อยละ 50 ตามเกณฑ์การวัดและการประเมินผล การเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

การอ่านจับใจความสำคัญจากงานเขียนร้อยแก้ว 4 ประเภท คือ นิทาน ข่าว บทความ และเรื่องสั้นขนาดสั้น

ระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยทำการวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ใช้เวลาทั้งสิ้น 6 คาบ 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 60 นาที

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น คือการจัดการเรียนเรียนรู้เทคนิค SQ4R

ตัวแปรตาม คือ การอ่านจับใจความสำคัญ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านเพื่อทำความเข้าใจข้อความหรือเนื้อเรื่องที่อ่าน โดยสามารถจับสาระสำคัญ บอกจุดมุ่งหมายของเรื่อง บอกข้อเท็จจริงและแนวคิดของผู้เขียนได้

ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การที่ผู้อ่านสามารถจับสาระสำคัญของสิ่งที่อ่าน ตลอดจนจุดมุ่งหมายที่ผู้แต่งต้องการสื่อมายังผู้อ่านได้อย่างถูกต้อง

องค์ประกอบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ได้แก่

1. การแปลความ หมายถึง ความสามารถในการบอกความหมายของสิ่งที่อ่านโดยบอกลักษณะของเรื่อง ซึ่งเป็นความหมายที่ถูกต้อง และใช้ได้กับเรื่องราวนั้น ๆ โดยเฉพาะ

2. การตีความ หมายถึง ความสามารถที่จะบอกได้ว่า ข้อความที่อ่านนั้นความหมายที่แท้จริงนั้นคืออะไร มีความหมายแฝงหรือไม่ โดยสังเกตจากบริบท เจตนา และอารมณ์ของผู้เขียน

3. การขยายความ หมายถึง ความสามารถในการอธิบายเพิ่มเติมถึงรายละเอียดภายหลังที่ตีความได้แล้ว ซึ่งอาจจะใช้วิธีการยกตัวอย่างประกอบ หรือมีการอ้างอิงเปรียบเทียบเนื้อความได้กว้างขวางออกไป จนเป็นที่เข้าใจและชัดเจนยิ่งขึ้น

4. การสรุปความ หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจกับเนื้อหาในส่วนรวมของงานเขียน ซึ่งผู้อ่านจะต้องสามารถตั้งคำถามในการอ่านให้ได้ว่าเรื่องที่อ่านมีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไรอย่างไร ผลเป็นอย่างไร แล้วนำสิ่งที่สรุปได้มาเรียบเรียงใจความสำคัญใหม่ด้วยสำนวนของตนเอง

โดยเนื้อหาที่นำมาใช้แก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ ผู้วิจัยจัดลำดับเนื้อหาในการสอนจากง่ายไปหายาก คือ นิทาน ข่าว บทความ และเรื่องสั้นขนาดสั้น ซึ่งเป็นงานเขียนประเภทพื้นฐานที่นักเรียนสามารถพบได้ตลอดชีวิตของการศึกษาเล่าเรียน เนื้อหาสาระของงานเขียนแต่ละประเภทล้วนมีคุณค่าและมีปริมาณเนื้อหาเหมาะสมกับช่วงความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยกำหนดให้

2. การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R คือ การจัดการเรียนการสอนที่ แก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค SQ4R เป็นการสอนอ่านที่เน้นพัฒนาทักษะการใช้ความคิดอย่างรู้ตัวให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบจนกว่าจะเข้าใจเรื่องที่อ่าน มีการควบคุมกระบวนการต่าง ๆ เป็นขั้นตอนอย่างชัดเจน 6 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 (Survey) ให้นักเรียนอ่านสำรวจเนื้อเรื่องเพื่อหาประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่าน ขั้นที่ 2 (Question) การตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน ขั้นที่ 3 (Read) การอ่านเพื่อหาคำตอบโดยละเอียด ขั้นที่ 4 (Record) การให้นักเรียนได้จดบันทึกข้อมูลและสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ขั้นที่ 5 (Recite) การเล่าเรื่องจากข้อมูล และขั้นที่ 6 (Reflex) ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากบทที่นักเรียนได้อ่าน ซึ่งการอ่านจับใจความจากงานเขียนประเภทต่าง ๆ โดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบ SQ4R นี้ต้องใช้ควบคู่กับแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. นักเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) ปีการศึกษา 2563 ที่มีปัญหาด้านการอ่านจับใจความสำคัญ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำเสนอผลการศึกษา ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับการอ่าน

- 1.1 ความหมายของการอ่าน
- 1.2 ความสำคัญของการอ่าน
- 1.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน
- 1.4 ประเภทของการอ่าน

2. ความรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ

- 2.1 ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ
- 2.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ
- 2.3 จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ
- 2.4 องค์ประกอบในการอ่านจับใจความสำคัญ
- 2.5 ทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ
- 2.6 การประเมินผลการอ่านจับใจความสำคัญ

3. ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R

- 3.1 ความหมายของเทคนิคการสอนแบบ SQ4R
- 3.2 ลักษณะสำคัญของเทคนิคการสอนแบบ SQ4R
- 3.3 ขั้นตอนของเทคนิคการสอนแบบ SQ4R
- 3.4 ประโยชน์ของเทคนิคการสอนแบบ SQ4R

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5. กรอบแนวคิดการวิจัย

1. ความรู้เกี่ยวกับการอ่าน

1.1 ความหมายของการอ่าน

นิรันดร์ สุขปรีดี (2540 : 1 อ้างถึงใน ลุณา ศรีฤตา, 2553:12) ให้ความหมายของการอ่านว่าการอ่านคือ การเข้าใจความหมายของตัวละคร หรือสัญลักษณ์ ซึ่งจะต้องอาศัยความสามารถในการแปลความ การตีความ การขยายความ การจับใจความสำคัญและการสรุปความ

ศิวกานท์ ปทุมสูติ (2553: 49) ให้ความหมายว่าการอ่าน คือ การแปลความหมาย ทั้งที่เป็นภาษาถ้อยคำ(วจนภาษา) และไม่เป็นถ้อยคำ(อวจนภาษา) รวมถึงการอ่านสัมผัสรู้สึก การอ่านธรรมชาติ และการอ่านสภาวะธรรมต่าง ๆ ด้วย ถ้าสามารถแปลความหมายของภาษาและสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวได้ว่ามีความหมายอย่างไร หรือมีความจริงใด ก็ถือว่าเกิดสัมฤทธิ์ผลของการอ่าน

สำลี รักสุธี (2553 : 5) ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า เป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ รับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์โดยแปลออกมาเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกันและผู้อ่านสามารถนำเอาความหมายนั้น ๆ ไปใช้ให้เป็นประโยชน์

ราชบัณฑิตยสถาน (2556 : 1354) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “อ่าน” หมายถึง การว่าตามตัวหนังสือ ดูหรือเข้าใจความตามหนังสือ สังเกต หรือพิจารณาดูเพื่อให้เกิดความเข้าใจคิดนับ (ไทยเดิม)

ผกาศรี เย็นบุตร และคณะ (2558 : 40) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า วิธีการค้นหาความหมายจากตัวหนังสือ หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสบการณ์ของผู้อ่าน ผู้อ่านเข้าใจความหมายมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น สติปัญญา อายุ ประสบการณ์ และความสามารถทางภาษา

ผลจากการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า ความหมายของการอ่าน เป็นกระบวนการทางสมองเพื่อรับรู้และเข้าใจความหมายของคำ หรือสัญลักษณ์โดยแปลออกมาเป็นความหมายที่จะใช้สื่อความคิด และความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้อ่าน และผู้อ่านสามารถนำเอาความหมายนั้น ๆ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

1.2 ความสำคัญของการอ่าน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 7) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1) การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนจำเป็นต้องอ่านหนังสือเพื่อการศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ

2) การอ่านเป็นเครื่องมือช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพเพราะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปพัฒนาตนและพัฒนางาน

3) การอ่านเป็นเครื่องมือสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง

4) การอ่านเป็นวิธีการส่งเสริมให้คนมีความคิดและฉลาดรอบรู้ เพราะประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านมาเก็บสะสมเพิ่มพูน นานวันเข้าก็จะทำให้เกิดความคิด เกิดสติปัญญาเป็นคนฉลาดรอบรู้ได้

5) การอ่านเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจ เป็นวิธีหนึ่งในการแสวงหาความสุขให้แก่ตนเองที่ง่ายที่สุดและได้ประโยชน์คุ้มค่าที่สุด

6) การอ่านเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้เป็นคนที่มีบุคลิกภาพทั้งด้านจิตใจและบุคลิกภาพ เพราะอ่านมากย่อมรู้มากสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

7) การอ่านเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาระบบการเมืองการปกครอง ศาสนา ประวัติศาสตร์ และสังคม

8) การอ่านเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาระบบการสื่อสารและการใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 2 อ้างถึงใน ทองดี ดวงรัตน์, 2554 :43) กล่าวว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการแสวงหาความรู้การรู้และให้วิธีอ่านที่ถูกต้อง จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน

วรรณิ โสมประยูร (2542 : 121 อ้างถึงใน ไกรสร ประดับเพชร, 2561 : 14) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ รับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์โดยแปลออกมาเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกันและผู้อ่านสามารถนำเอาความหมายนั้น ๆ ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้

ศิวกานท์ ปทุมสูติ (2553: 43) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1) การอ่านเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ความรู้ ความคิด และวิจารณ์ญาณให้คนเรามีความหวังตามวุฒิภาวะ วุฒิปัญญา และความสามารถยิ่งขึ้น

2) การอ่านส่งเสริมให้เกิดกระบวนการพัฒนาในชีวิตและจิตวิญญาณของผู้อ่านให้เป็นไปในทางที่ดีงามได้โดยตัวของตัวเอง

3) การอ่านเป็นเสมือนสะพานเชื่อมประสานความรู้ความเข้าใจของมวลมนุษยชาติทุกภาษาให้ถึงกัน ให้ประจักษ์ในความจริงเดียวกันและให้สามารถประกอบกิจการต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ร่วมกันเป็นอย่างดี

ผลจากการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า ความสำคัญของการอ่าน เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เป็นทักษะที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา การคิด การตัดสินใจ มีความจำเป็นต่อการพัฒนาอาชีพและการศึกษา ช่วยให้ผู้อ่านติดตามความก้าวหน้าของโลกได้ทันและยังก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน รวมทั้งได้แนวคิดซึ่งนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

ฟองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ (2550: 3) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ ดังนี้

1) อ่านเพื่อการเขียน คือ การอ่านเพื่อนำความรู้มาใช้ในงานเขียน เช่น การเขียนเรียงความ การเขียนรายงาน

2) อ่านเพื่อหาคำตอบ คือ การอ่านเพื่อต้องการหาคำตอบสำหรับประเด็นคำถามหนึ่ง ๆ จากแหล่งค้นคว้าและเอกสารประเภทต่าง ๆ เพิ่มพูนความรู้ให้แก่ตนเอง

3) อ่านเพื่อปฏิบัติตาม คือ การอ่านเพื่อทำตามคำแนะนำในข้อความหรือหนังสือที่อ่าน เช่น การอ่านฉลากยา การอ่านตำราการทำอาหาร ซึ่งการอ่านด้วยวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจรายละเอียดทุกขั้นตอนเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามได้

4) อ่านเพื่อหาความรู้หรือสะสมความรู้ คือ การอ่านเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ความรู้ ซึ่งการอ่านในแต่ละครั้งควรเก็บและเรียบเรียงประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านไว้เป็นคลังความรู้สำหรับนำมาใช้อ้างอิงภายหลัง

5) อ่านเพื่อความบันเทิง คือ การอ่านตามความพอใจของผู้อ่านซึ่งผู้อ่านจะได้รับความเพลิดเพลิน นอกจากนี้ยังสามารถช่วยยกระดับจิตใจ ช่วยให้เกิดความสุขผ่อนคลายคลายความทุกข์ใจ และบางครั้งผู้อ่านอาจได้ข้อคิดหรือแนวทางในการใช้ชีวิต

6) อ่านเพื่อรู้ข่าวสาร คือ อ่านเพื่อศึกษารับรู้ความเป็นไปของโลกและพัฒนาความรู้ของตนเอง

7) อ่านเพื่อแก้ปัญหา คือ การอ่านเพื่อหาคำตอบ เพื่อหามุมมองในการแก้ปัญหาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

โสภณ สาทรรสัมฤทธิ์ผล (2554 : 42) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

1. อ่านเพื่อความรู้เป็นการอ่านที่สำคัญและจำเป็นต่อวัยศึกษาเล่าเรียนอาจเป็นการอ่านเพื่อหาความรู้ทั่วไปหรือหาความรู้เฉพาะด้านก็ได้

2. อ่านเพื่อความเพลิดเพลินเป็นการอ่านที่มุ่งผ่อนคลายอารมณ์ความตึงเครียดที่อาจเกิดขึ้นได้จากสภาพแวดล้อมของสังคมยุคปัจจุบันที่มากด้วยความเร่งรีบและการแข่งขัน

3. อ่านเพื่อฆ่าเวลาเป็นการอ่านที่ไม่คาดหวังเรื่องความรู้หรือเนื้อหาสาระมากนักเพราะมักจะอ่านเพื่อใช้เวลาให้เป็นประโยชน์เช่นอ่านระหว่างรอรถหรือผู้ที่นัดหมายอ่านระหว่างเดินทางอันยาวนาน เป็นต้น

4. อ่านเพื่อหาคำตอบเป็นการอ่านเพื่อหาคำตอบสั้น ๆ หรือสาระสำคัญ ๆ เท่านั้น เช่น อ่านพจนานุกรมเพื่อหาความหมายของคำศัพท์การอ่านจากเว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นต้น

ผกาศรี เย็นบุตร และคณะ (2558: 40-41) กล่าวว่า การอ่านมีจุดมุ่งหมายแตกต่างกันไปตามความต้องการของผู้อ่าน ดังนี้

1) อ่านเพื่อทราบข่าวสาร ข้อเท็จจริง เช่น การอ่านข่าว การอ่านป้ายประกาศ ข้อความโฆษณา

2) อ่านเพื่อแสวงหาความรู้ เป็นการเพิ่มพูนสติปัญญาและประสบการณ์ เช่น อ่านตำรา อ่านแบบเรียน อ่านข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

3) อ่านเพื่อสนองความต้องการทางธรรมชาติ เช่น ความมั่นคงในชีวิต การเป็นที่ยอมรับในสังคม การประสบความสำเร็จในชีวิต การอ่านหนังสือทำให้รู้จักตนเองมากขึ้น มีความคิดกว้างไกล มีแนวทางในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

4) การอ่านเพื่อพักผ่อนและความบันเทิง เป็นการพักผ่อนสมอง ลดความเครียด ภารกิจประจำวัน เช่น การอ่านนวนิยาย การ์ตูน นิทาน

ผลจากการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการอ่าน เป็นการอ่านเพื่อให้เกิดความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ สามารถตอบสนองความอยากรู้อยากเห็น การอ่านค้นคว้า เพื่อพัฒนาตนเอง ซึ่งผู้อ่านต้องรู้ว่าการอ่านที่ดีนั้นจะทำให้สามารถคัดกรองเนื้อหา หรือข้อมูลที่เป็นจริงตรงกับความต้องการได้ รวมทั้งการอ่านเพื่อพัฒนาความคิดและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.4 ประเภทของการอ่าน

กองทัพ เคลือบพณิชยกุล (2542 : 93-99 อ้างถึงใน นางเยาว์ ทองกำเนิด, 2558 : 28) ได้กล่าวถึงประเภทของการอ่านไว้ว่ามี 2 ประเภท คือ

1. การอ่านออกเสียง (Oral reading) หมายถึง การเปล่งเสียงตามตัวอักษรถ้อยคำ และเครื่องหมายต่าง ๆ ที่เขียนไว้ออกมาให้ถูกต้องชัดถ้อยชัดคำ และเป็นที่เข้าใจแก่ผู้ฟัง การอ่านออกเสียงจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องระหว่างสายตาสมองและการเปล่งเสียง โดยเริ่มต้นที่สายตาจะต้องจ้องมองตัวอักษรและเครื่องหมายต่าง ๆ ที่เขียนไว้ สมองต้องประมวลให้เป็นถ้อยคำ จากนั้นเปล่งเสียงออกมา ดังนั้นการอ่านออกเสียงจึงเป็นทักษะที่ควรฝึกฝนและให้ความสนใจ เพราะการฝึกออกเสียงสระพยัญชนะ คำและประโยคต่าง ๆ ให้ถูกต้อง ชัดเจน ตรงกับความหมายเป็นพื้นฐานของการอ่านในใจอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพและสามารถนำหลักการอ่านออกเสียงคำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการฟัง และพูด นอกจากนี้ยังสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างความหมายของคำที่นักเรียนเรียนรู้จากการฟัง และพูดเข้ากับรูปคำที่นักเรียนพบในสื่ออื่น ๆ อีกด้วย

2. การอ่านในใจ (Silent reading) หมายถึง การถ่ายทอดตัวอักษรออกมาเป็นความคิดโดยตรง เวลาอ่านจะใช้เฉพาะสายตากวาดไปบนตัวอักษร สายตารับภาพแล้วส่งสัญญาณผ่านประสาทตาไปยังประสาทสมองให้รับรู้เพื่อจดจำและตีความต่าง ๆ ออกมา

การุณนันท์ รัตนแสนวงษ์ (2548 : 29 อ้างถึงใน นางเยาว์ ทองกำเนิด, 2558 : 2829) กล่าวถึงประเภทการอ่านไว้สอดคล้องกันว่าการอ่านแบ่งตามวิธีอ่านได้ 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. การอ่านในใจ คือ การอ่านไม่ออกเสียงหรืออ่านเงียบ (Silent reading) เวลาอ่านจะไม่ใช้อวัยวะที่ช่วยในการออกเสียงเคลื่อนไหวเลยคงใช้เฉพาะสายตากวาดไปบนตัวอักษรนัยนตารับภาพแล้วส่งสัญญาณผ่านประสาทตาไปยังประสาทสมองให้รับรู้เพื่อจดจำและตีความต่างออกมาเป็นการอ่านที่ผู้อ่านมุ่งเก็บใจความสำคัญให้ถูกต้องและรวดเร็วกว่าการอ่านออกเสียง

2. การอ่านออกเสียง เป็นการอ่านให้เกิดเสียงดัง (Sound reading) คือ การเปล่งเสียงตามตัวอักษรถ้อยคำและเครื่องหมายต่าง ๆ ออกมาให้ถูกต้องชัดถ้อยชัดคำและเป็นที่เข้าใจแก่ผู้ฟังและสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายได้อย่างถูกต้อง การอ่านออกเสียงนี้ผู้อ่านจะต้องอาศัยการทำงานที่สัมพันธ์กันระหว่างสมองสายตาและอวัยวะในการออกเสียงไปพร้อม ๆ กันด้วย กล่าวคือ ผู้อ่านจะต้องใช้สายตากวาดไปบนตัวอักษรครั้งละหนึ่งวรรค และต้องแบ่งใจความไว้แปลงความคิดเป็นเสียงแล้วจึงเปล่งเสียงออกมาให้ตรงตามความหมายของถ้อยคำ

วรรณิ โสมประยูร (2553 : 132-133) กล่าวว่า การแบ่งประเภทการอ่านจะช่วยให้ครูผู้สอนตระหนักถึงขอบข่ายการสอนอ่านได้เป็นอย่างดี การอ่านนั้นสามารถแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. การแบ่งประเภทการอ่านโดยคำนึงถึงเสียงเป็นหลักจะแยกได้เป็น 2 ประเภท

1.1 การอ่านออกเสียง (Oral reading)

1.2 การอ่านในใจ (Silent reading)

2. การแบ่งประเภทการอ่านโดยยึดสื่อที่นำมาใช้อ่านจะแยกได้เป็น 3 ประเภท

2.1 การอ่านนิทาน นวนิยายเพื่อความเพลิดเพลิน

2.2 อ่านสารคดีเพื่อศึกษาหาความรู้

2.3 อ่านวิธีการเพื่อเข้าใจการปฏิบัติหรือกระบวนการ

3. การแบ่งประเภทการอ่านโดยพิจารณาวิธีการอ่านเป็นหลักจะแยกได้เป็น 6 ประเภท

- 3.1 การอ่านค้นหาความรู้และคำตอบ
- 3.2 การอ่านแบบจับใจความสำคัญ
- 3.3 การอ่านแบบหารายละเอียดตามลำดับเหตุการณ์
- 3.4 การอ่านแบบหารายละเอียดทุก ๆ คำเพื่อปฏิบัติ
- 3.5 การอ่านแบบวิเคราะห์วิจารณ์
- 3.6 การอ่านแบบใช้วิจารณ์ญาณ
4. การแบ่งประเภทการอ่านโดยเน้นที่ความมุ่งหมายในการอ่านจะแยกได้เป็น 10 ประเภท ได้แก่
 - 4.1 การอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้
 - 4.2 การอ่านเพื่อศึกษาหาคำตอบ
 - 4.3 การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
 - 4.4 การอ่านเพื่อลำดับเหตุการณ์
 - 4.5 การอ่านเพื่อสรุปความหรือย่อความ
 - 4.6 การอ่านเพื่อหารายละเอียดของเรื่อง
 - 4.7 การอ่านเพื่อจัดทำรายงาน
 - 4.8 การอ่านเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลหรือข่าวสาร
 - 4.9 การอ่านเพื่อปฏิบัติตามคำแนะนำหรือคำสั่ง
 - 4.10 การอ่านเพื่อธุรกิจหรือการพาณิชย์

สุชาติ พงษ์พานิช (2550 : 3) ได้แบ่งประเภทของการอ่านโดยทั่วไปเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) การอ่านออกเสียง เป็นการอ่านเพื่อให้ผู้อื่นได้ยิน หมายถึง การที่ผู้อ่านต้องควบคุมการออกเสียงและการเว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง มีจังหวะลีลาที่น่าฟัง การอ่านออกเสียงที่ดีจะต้องอาศัยศิลปะการอ่านที่เกิดจากการฝึกฝน

2) การอ่านในใจ เป็นการอ่านเพื่อจับใจความและเพื่อทำความเข้าใจ เพื่อแสวงหาความรู้ความบันเทิงให้แก่ตนเอง ผู้อ่านจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์และมีความสามารถหลายประการเพื่อเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้โดยตลอด

ฟองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ (2550: 4) ได้แบ่งประเภทการอ่านออกเป็น 3 ประเภท คือ

1) การอ่านออกเสียง เป็นการอ่านถ่ายทอดตัวอักษรที่จะนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจและความคิดออกมาเป็นเสียงได้ถูกต้องตามอักษรนั้น ๆ โดยมุ่งการได้ยินได้ฟังเสียงนอกเหนือจากมุ่งเอาใจความเนื้อหาสาระ ผู้อ่านออกเสียงให้ถูกต้องตามอักขระวิธี ทั้งวรรณยุกต์ ตัวสะกด ควบกล้ำ จังหวะลีลา และวรรคตอน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ฟังมากยิ่งขึ้น

2) การอ่านในใจ เป็นการแปลตัวอักษรออกมาเป็นความรู้ความเข้าใจ และความคิดแล้วนำไปใช้อีกทอดหนึ่งยังไม่ผิดพลาด โดยทั่วไปมักอ่านเพื่อความรู้และความบันเทิง

ผลจากการศึกษา สามารถสรุปของการอ่านได้ 2 ประเภท คือ การอ่านในใจ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการจับใจความของข้อความที่อ่านอย่างรวดเร็ว ฉะนั้นผู้อ่านจะได้รับประโยชน์จากการอ่านมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับระดับความสามารถของผู้อ่านแต่ละคน และการอ่านออกเสียง คือ อ่านให้ผู้อื่นร่วมรับรู้ด้วย เพราะความเหมาะสมในสถานการณ์ที่จำเป็น ตรงกับระดับของผู้เรียนที่ต้องการอ่านให้เป็น

ความพร้อมในการเลือกประเภทย่ออยู่ที่ผู้เรียน จึงจำเป็นต้องพิจารณาใช้ให้เกิดความสอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้ที่ต้องการศึกษามากที่สุด

2. ความรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ

2.1 ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ

จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ (2547: 45 อ้างถึงใน นงเยาว์ ทองกำเนิด, 2558 : 47) กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านเพื่อทำความเข้าใจข้อความหรือเนื้อเรื่องที่อ่านโดยสามารถจับสาระสำคัญ ข้อคิด หรือความคิดสำคัญหลักของข้อความหรือเรื่องที่อ่าน เป็นข้อความที่คลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้าหนึ่ง ๆ ไว้ทั้งหมด

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2549 : 115 อ้างถึงใน นงเยาว์ ทองกำเนิด, 2558 : 47) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญว่า เป็นการอ่านเก็บเฉพาะใจความสำคัญของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่เพียงย่อ ๆ แต่ได้ใจความสมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

เมขลา ลือโสภา (2555: 42) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การที่ผู้อ่านอ่านเรื่องแล้วทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน เป็นความรู้ เป็นแนวคิด หรือทัศนะของผู้เขียนด้วยการแปลความ ตีความ ขยายความออกมาเป็นความคิดแล้วสรุปใจความสำคัญหรือความคิดสำคัญที่ได้จากเรื่องที่อ่าน แล้วนำไปใช้ประโยชน์

ผลจากการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า ความหมายของการอ่านจับใจความ เป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจข้อความหรือเนื้อเรื่องที่อ่านโดยสามารถจับสาระสำคัญ บอกจุดมุ่งหมายของเรื่อง บอกข้อเท็จจริง และแนวคิดของผู้เขียนได้

2.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ

วรรณิ โสมประยูร (2544 : 121-122 อ้างถึงใน นงเยาว์ ทองกำเนิด, 2558 : 47) ได้สรุปความสำคัญของการอ่านไว้ ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการศึกษาเล่าเรียนทุกระดับผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยทักษะการอ่านทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองได้รับความรู้และประสบการณ์ตามที่ต้องการ

2. เพื่อติดต่อสื่อสารทำความเข้าใจกับบุคคลอื่นทั้งในด้านภารกิจส่วนตัวและการประกอบอาชีพ การงานต่าง ๆ ในสังคม

3. ช่วยให้ผู้บุคคลสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากสิ่งที่อ่านไปปรับปรุงและพัฒนาอาชีพที่ตนเองกระทำอยู่ให้เจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จได้

4. สนองความต้องการพื้นฐานของบุคคลในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีเช่นช่วยให้มั่นคงปลอดภัย ช่วยให้ได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ ช่วยให้เป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นต้น

5. ส่งเสริมให้ผู้บุคคลได้ขยายความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้นอย่างลึกซึ้งและกว้างขวางทำให้เป็นที่รอบรู้

บันลือ พงกษะวัน (2545 : 68 อ้างถึงใน นงเยาว์ ทองกำเนิด, 2558 : 48) กล่าวว่าความสำคัญของการอ่านจับใจความ เป็นการอ่านที่มุ่งประโยชน์ได้ดี ผู้อ่านจะเข้าใจความหมายและเรื่องราวได้อย่างรวดเร็ว

จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาทยัน อิมสำราญ (2547 : 42 อ้างถึงใน นงเยาว์ ทองกำเนิด, 2558 : 48) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความว่าการอ่านจับใจความสำคัญต่อการดำรงชีวิตมนุษย์ในสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคข้อมูลข่าวสารเพราะการอ่านและการฟังจะทำให้ผู้คนที่ได้รับข่าวสาร ข้อมูลความรู้ และได้รับทราบความเคลื่อนไหว ตลอดจนข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของผู้คนที่สังคม นอกจากนี้การอ่านยังสามารถพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอีกด้วย ผู้รับสารจะได้รับประโยชน์จากการอ่านอย่างเต็มที่ ถ้าผู้รับสารสามารถรับสารที่ผู้ส่งสารส่งให้อ่านอย่างครบถ้วน และถูกต้อง กระบวนการสำคัญที่สุดที่จะทำให้ผู้รับสารสามารถรับสารจากเรื่องที่อ่านได้ ก็คือการจับใจความ ฉะนั้น การจับใจความถึงนับเป็นหัวใจของการอ่าน

ฟองจันทร์ สุขยั้ง และคณะ (2550: 23) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ ดังนี้

1) เป็นพื้นฐานของการอ่าน การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านพื้นฐานโดยสามารถนำไปต่อยอด เป็นการวิเคราะห์และประเมินค่าเรื่องที่อ่านต่อไปได้ เพราะการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร

2) เป็นการรับทราบข้อมูลในระยะเวลาสั้น การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อค้นหาเพียงใจความสำคัญที่สุด ผู้อ่านจึงใช้เวลาสั้นและรับสารได้ตรงประเด็น

3) เป็นการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน การอ่านจับใจความสำคัญทำให้ทราบความคิดและความรู้ที่ผู้เขียนถ่ายทอด เมื่อนำมาวิเคราะห์และประเมินค่าสารนั้นแล้วก็สามารถเลือกสรรสิ่งที่มีประโยชน์มาใช้ในชีวิตประจำวันได้

ผลจากการศึกษา สามารถสรุปความสำคัญของการอ่านจับใจความได้ว่า เป็นทักษะจำเป็นในการศึกษาหาความรู้ ทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่าน ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิต และส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การอ่านจับใจความจึงเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ

สมพร จารุณี (2549 : 46-42) ได้กล่าวเกี่ยวกับความมุ่งหมายในการอ่านจับใจความว่า การตั้งคำถามแบบเปิดว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เป็นวิธีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่านที่ดี เวลาอ่านเรื่องอะไรก็ตาม ควรพยายามแปลงหัวเรื่องเป็นคำถามให้ติดเป็นนิสัย บางคนอาจเขียนคำถามไว้ข้าง ๆ หัวข้อเรื่อง การตั้งคำถามก่อน การถามในลักษณะเช่นนี้ช่วยให้เรามีจุดมุ่งหมายในการอ่าน

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2548 : 42 อ้างถึงใน นงเยาว์ ทองกำเนิด, 2558 : 53) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความว่า

1. ให้เข้าใจความที่อ่านได้ที่
2. ให้มีนิสัยที่ดีในการอ่าน
3. ให้มีวิจาร์ณญาณในการอ่าน
4. ให้มีความรักความสนใจในการอ่านอย่างกว้างขวางและสม่ำเสมอ
5. ส่งเสริมให้อ่านได้รวดเร็วจาก

วรรณิ โสมประยูร 2553 : 127) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า

1. อ่านเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม
2. อ่านเพื่อหารายละเอียดของเรื่อง
3. อ่านเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์จากข้อมูลที่ได้
4. อ่านเพื่อหาประเด็นว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริงส่วนใดเป็นข้อจริง
5. อ่านเพื่อบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน
6. อ่านเพื่อบอกประโยชน์ของสิ่งที่อ่าน
7. อ่านเพื่อปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำ
8. อ่านเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
9. อ่านเพื่อถ่ายทอดจินตนาการจากการอ่าน
10. อ่านเพื่อสรุปเรื่องราวที่อ่านและย่อเรื่องได้

ผลจากการศึกษา จุดมุ่งหมายของการสอนอ่านจับใจความสามารถสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายในการอ่านจับใจความสำคัญหรือสาระสำคัญ จะมีความประสบความสำเร็จนั้น ผู้อ่านจะต้องรู้จุดหมายในการอ่านว่าอ่านเพื่ออะไร อ่านอย่างไร ที่สำคัญพยายามจับใจความสำคัญของเรื่องให้ได้ และรู้แนวคิดของเรื่องว่าเป็นอย่างไร เมื่อฝึกฝนบ่อยครั้งจะเกิดทักษะในการอ่าน และความสามารถในการอ่านหนังสือได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง เข้าใจในเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี

2.4 องค์ประกอบในการอ่านจับใจความสำคัญ

บอน และทิงเกอร์ (Bond and Thinker, 1957: 235 อ้างถึงใน เมขลา ลือโสภกา, 2555: 44) ได้กล่าวไว้ว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความขึ้นอยู่กับพื้นฐานดังต่อไปนี้

- 1) การเข้าใจความหมายของคำ เพราะคำเป็นหน่วยหรือส่วนย่อยของภาษาที่มีความหมายและเป็นพื้นฐานของการทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน
- 2) การเข้าใจในความคิดจากกลุ่มคำ เนื่องจากกลุ่มคำอาจมีความหมายต่างไปจากคำและคำที่เรียงต่อกันรายคำ
- 3) การเข้าใจประโยคที่ใช้ในบท ซึ่งเกิดจากการเรียงคำและกลุ่มคำไว้ด้วยกันเพื่อสื่อความคิดตามเรื่องราว นั้น ๆ
- 4) การเข้าใจความหมายเป็นตอน ๆ สามารถที่จะนำประโยคแต่ละประโยคในตอนนั้น ๆ มาสัมพันธ์กันเพื่อสื่อความหมายได้เข้าใจยิ่งขึ้น
- 5) การเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดของบทอ่าน โดยสามารถจัดลำดับความคิดของเรื่องที่อ่านได้และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างข้อความสำคัญ ๆ ในแต่ละตอน การอ่านจับใจความเป็นการอ่านจับประเด็นสำคัญ ๆ ให้ได้ว่าผู้เขียนต้องการเสนอข้อคิดอะไร การที่จะทำให้อ่านสามารถจับใจความได้อย่างครบถ้วนและเร็วต้องอาศัยความรู้พื้นฐานเป็นองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

5.1) ความรู้ด้านภาษา เช่น รู้จักถ้อยคำ สำนวน หรือเรื่องราวที่อ่าน รู้หลักภาษา และการใช้ภาษาสำนวนและถ้อยคำต่าง ๆ มาใช้ทำให้เกิดความรู้กว้างขวางขึ้น ทำให้มีส่วนช่วยในการพัฒนาการอ่านจับใจความได้มากขึ้น

5.2) ความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ผู้อ่านมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่านก็จะใช้เวลาน้อยลงในการอ่านและจะมีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจและจับใจความได้อย่างรวดเร็ว

5.3) ประสบการณ์ทางความคิด ผู้อ่านมีประสบการณ์ในการอ่านมากก็จะสะสมความคิดที่ได้รับจากการอ่าน สามารถให้ข้อคิดเห็นหรือเหตุผลที่เป็นข้อวิเคราะห์เนื้อเรื่องและสามารถจับใจความได้ดี

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2549: 162-164) กล่าวถึง ความสามารถในการอ่านจับใจความว่าการอ่านจับใจความสำคัญเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน เพราะผู้อ่านต้องรอบรู้ตัวอักษรเป็นอันดับแรกแล้วจึงแปลความตัวอักษรที่รับรู้ให้เป็นความหมาย ดังนั้น การที่ผู้อ่านจับใจความใช้เวลามากหรือน้อยและจับใจความได้ครบถ้วนหรือไม่ จำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการขององค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสรุปดังนี้

1) ประสบการณ์ของผู้อ่าน หมายถึง เหตุการณ์ที่ได้พบเห็นหรือจากการอ่านและการได้ยิน ประสบการณ์ที่ได้พบเห็นด้วยตนเอง เรียกว่า ประสบการณ์ตรง ส่วนประสบการณ์ที่ได้รับฟังจากการอ่าน เรียกว่า ประสบการณ์รอง ประสบการณ์ทั้งสองประเภทเป็นสิ่งที่ช่วยให้รู้จักคำศัพท์มากขึ้น โดยเฉพาะผู้อ่านได้อ่านเรื่องที่ตนมีประสบการณ์มาก่อนก็จะช่วยให้อ่านได้รวดเร็วและสามารถจับใจความได้ถูกต้อง

2) ความรู้พื้นฐานของผู้อ่าน หมายถึง ความรู้เดิมเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้ผู้อ่านสามารถอ่านเรื่องได้เข้าใจและจับใจความได้ครบถ้วน ดังนั้น ความสำเร็จในการอ่านจับใจความจึงเกี่ยวข้องกับความรู้พื้นฐานที่ผู้อ่านเคยได้รับและเก็บสะสมไว้ในสมอง ดังนี้

2.1) ย่อใจความสารให้เหลือเป็นแนวคิด แล้วนำไปเชื่อมโยงกับแนวคิดเดิม

2.2) พิจารณานำแนวคิดใหม่ไปใช้ประโยชน์

2.3) นำแนวคิดใหม่เปรียบเทียบกับแนวคิดเดิม เพื่อพิจารณาส่วนที่เหมือนกันและส่วนต่างกันก่อนที่จะนำแนวคิดทั้งสองมารวมกัน

3) วัฒนธรรมของผู้อ่าน หมายถึง สิ่งที่ทำความเจริญงอกงามแก่หมู่คณะ วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ คือ ภาษาพูดของผู้อ่านที่มีได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาพูด

4) ความสนใจของผู้อ่าน เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการอ่านจับใจความ ความสนใจที่มีต่อการอ่านจะจูงใจให้ผู้อ่านต้องการอ่านเรื่องที่ตนสนใจ

5) การเรียนรู้ของผู้อ่าน ความสามารถในการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำและจับใจความของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง ความสามารถในการเรียนรู้ ผู้อ่านจึงต้องอาศัยความรู้พื้นฐานและประสบการณ์เดิมช่วยในการตัดสินใจตีความหมายก่อนที่จะสรุปเป็นใจความสำคัญ กระบวนการดังกล่าวจึงเกี่ยวข้องกับความสามารถของผู้อ่านนั่นเอง

6) การทำงานของสายตา การอ่านจับใจความ เป็นกระบวนการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของสายตา สายตาจะรับรู้ตัวอักษรที่เป็นคำ กลุ่มคำ ประโยค และเรื่องราวโดยทั่วไป การอ่านจับใจความจะเกี่ยวข้องกับการทำงานของสายตา หากคำที่ปรากฏนั้นเป็นคำที่ผู้อ่านคุ้นเคยโดยมีประสบการณ์และมีความรู้มาก่อน ผู้อ่านต้องใช้บริบทช่วยในการเดาคำความหมาย ด้วยเหตุนี้การอ่านสารที่มีความยากง่าย เหมาะสมกับความสามารถของผู้อ่าน จะช่วยลดปัญหาการอ่านจับใจความได้

7) พื้นฐานทางภาษา เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการอ่าน โดยเฉพาะการออกเสียงคำที่สายตารับรู้และยังเกี่ยวข้องกับหลักภาษา ตลอดจนโครงสร้างของคำในประโยค รวมทั้งความหมายของคำพื้นฐานทางภาษาจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้อ่าน ถ้ามีพื้นฐานทางภาษาถูกต้องในเรื่องเสียงกับคำ ความหมายของคำ และหลักภาษา ก็จะช่วยให้อ่านสามารถจับใจความที่อ่านได้ถูกต้องด้วยเหตุนี้พื้นฐานทางภาษาจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของการอ่านจับใจความ

Nunan (Nunan, 1989 : 35 อ้างถึงใน วรณสิริ สิทธิการ, 2555 : 42) กล่าวว่าองค์ประกอบ การอ่านจับใจความมีดังนี้

- 1) ความสามารถในการเชื่อมโยงคำ เช่น โยงเสียงกับตัวอักษร
- 2) ความรู้ทางไวยากรณ์เพื่อใช้ในการตีความ
- 3) ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคต่าง ๆ ที่ผู้อ่านจะเลือกใช้ให้เหมาะสม
- 4) ความสามารถในการนำความรู้เดิมมาสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน
- 5) ความสามารถที่จะรู้จุดประสงค์ของบทอ่านแม้ว่าผู้เขียนจะไม่กล่าวถึง

ผลจากการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบความสามารถในการอ่านจับใจความได้ดีนั้น ผู้อ่านต้องมีความสามารถในการแปลความหมายของเรื่อง มีความสามารถในการตีความ คือ เข้าใจ ความหมายที่แท้จริงของสิ่งที่อ่าน มีความสามารถในการขยายความ คือ การอธิบายเพิ่มเติมถึงรายละเอียด ภายหลังที่ตีความได้แล้ว ซึ่งอาจจะใช้วิธีการยกตัวอย่างประกอบ หรือมีการอ้างอิงเปรียบเทียบ เนื้อความได้กว้างขวางออกไป จนเป็นที่เข้าใจและชัดเจนยิ่งขึ้น และการสรุปความ คือ การทำความเข้าใจ กับเนื้อหาในส่วนรวมของงานเขียน ซึ่งผู้อ่านจะต้องสามารถตั้งคำถามในการอ่านให้ได้ว่าเรื่องที่อ่านมีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ผลเป็นอย่างไร แล้วนำสิ่งที่สรุปได้มาเรียงใจความสำคัญใหม่ด้วยสำนวน ของตนเอง

2.5 ทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543 : 58 อ้างถึงใน การตีดา แก้วกาม, 2556 : 39) ได้นำเสนอทฤษฎี ทางจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความไว้ดังนี้ คือ

1) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไค Tondike ซึ่งเน้นทางด้านสติปัญญา โดยกล่าวว่า ผู้มี สติปัญญาดีสามารถรับรู้และสามารถอ่านจับใจความได้ในเวลาอันรวดเร็ว ตรงกันข้ามกับผู้ที่มีสติปัญญาไม่ดี จะใช้เวลาในการอ่านเพิ่มขึ้น ดังนั้น การให้นักเรียนได้รับการฝึกบ่อย ๆ ก็จะเป็นวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียน มีทักษะในการอ่านจับใจความดีขึ้น

2) ทฤษฎีของเกสตัน Gestalt เน้นความสำคัญของการจัดเตรียม คือ กฎของการรับรู้ที่ ประยุกต์เข้ามาสู่การสอนอ่าน ซึ่งแยกเป็นกฎ 3 ข้อ คือ

2.1) กฎของความคล้ายกัน เป็นการจัดสิ่งของคล้ายกันเอาไว้ด้วยกัน เช่น คำที่ คล้ายกัน โครงสร้างของประโยค เนื้อหา รวมทั้งสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน หากจัดไว้เป็นหมวดหมู่ก็ จะช่วยให้รับรู้ได้ดีขึ้น

2.2) กฎของความชอบ เป็นหลักสำคัญในการสอนอ่านจับใจความ หากนักเรียน ได้อ่านในสิ่งที่ตนชอบ ก็จะช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนอ่านมีความหมายต่อตัวนักเรียน

2.3) กฎของการต่อเนื่อง เป็นการพิจารณาโครงสร้างของการสอนอ่าน ให้มี ลักษณะต่อเนื่องกัน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการพัฒนาการอ่านเป็นไปโดยไม่หยุดชะงัก

3) ทฤษฎีทางจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ แลปปี้ และฟลัด (Lapp and Flood, 1992 : 289-290) ได้รวบรวมทฤษฎีการลำดับความและวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อความ ซึ่งเป็นทฤษฎีที่มีผลต่อการอ่านไว้ดังนี้

3.1) ทฤษฎีเน้นการจัดลำดับข้อความ ทฤษฎีนี้เน้นว่าเป็นกระบวนการ ที่เกี่ยวกับหลักจิตวิทยา คือ การรับรู้และรับข่าวสารแล้วนำไปเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิม เป็นความรู้ใหม่ โดยที่ผู้อ่านรับข่าวสารแล้วนำไปเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิม ของจริงหรือภาพไม่ตรง

กับข้อความดังกล่าวก็จะอ่านข้อความซ้ำ ถ้าข่าวสารที่อ่านให้ความรู้สึกในทางลบจะต้องใช้เวลารับรู้มากกว่า ข่าวสารให้ความรู้สึกในทางบวก จากนั้นสมองก็บันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับรูปร่างของคำและความหมายของประโยคได้

3.2 ทฤษฎีการวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อความ ทฤษฎีนี้เน้นว่าผู้อ่านมีวิธีการที่จัดเรียงข้อความที่มีความหมายคล้ายกันมาเกี่ยวข้องกัน หรือจัดข้อความที่ไม่ต้องการออก ข้อความที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วจะมีความสัมพันธ์ทางบวก ความสัมพันธ์ คือ ความเกี่ยวข้องกับความหมายในแต่ละประโยค

4) ทฤษฎีพัฒนาการของเพียเจต์ กล่าวว่า ความรู้ คือ ประสบการณ์ที่ได้จากการสะสม (Cumulative) มาแล้วในอดีต กล่าวคือ เมื่อเด็กพบเหตุการณ์เช่นเดิมอีก เด็กจะคาดหวังทันทีว่าผลลัพธ์ออกมาเหมือนที่เคยเป็นมาแล้ว เป็นประสบการณ์ที่จะก่อให้เกิดความคิดต่าง ๆ ไปใช้ การทำปฏิกิริยาตอบสนองสิ่งเร้าที่เด็กพบครั้งต่อไป (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2539: 10)

จินตนา ไบกาซูยี (2542 : 20-27 อ้างถึงใน การตีธิดา แก้วกาม, 2556 : 42) กล่าวถึงจิตวิทยาในการอ่านของเด็กหรือความสนใจในการอ่านของเด็กว่า เด็กที่อยู่ต่างวัยกันจะมีความสนใจแตกต่างกัน รวมถึงความสามารถในการอ่านหนังสือ ความต้องการและการใช้ภาษาของเด็ก ความสนใจในการอ่านของเด็กวัยมัธยมศึกษาตอนต้น หรือวัยก่อนวัยรุ่น (12-14 ขวบ) เด็กวัยนี้เป็นวัยที่เริ่มย่างเข้าสู่วัยรุ่นอย่างจริงจังมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และนิสัยใจคอ ตลอดจนความชอบและความถนัด เด็กวัยนี้จะแสดงความเป็นตัวเองมากขึ้น เชื้อพียงเพื่อนและครูมากกว่าพ่อแม่ และสนใจเฉพาะสิ่งที่ตนเองพอใจ ชอบเข้ากลุ่มเพื่อนที่มีความพอใจในสิ่งเดียวกัน เด็กหญิงจะเข้ากลุ่มเพศเดียวกันที่มีอุปนิสัยและความชอบเหมือนกัน ส่วนเด็กชายจะเลือกเพื่อนที่ชอบกิจกรรมเหมือนกัน ส่วนความสนใจเรื่องการอ่านจะชอบหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการค้นคว้า ทดลอง กีฬา หรืองานอดิเรกที่ตนชอบ เรื่องกำลังภายใน การ์ตูนการผจญภัย สัตว์ ธรรมชาติ ชีวิตประวัติ และเพศศึกษา

ผลจากการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความมีทั้งทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ และทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ ซึ่งผู้วิจัยได้เน้นย้ำเกี่ยวกับทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษาซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่เน้นความสัมพันธ์ของข้อความ 2) กลุ่มที่เน้นการวิเคราะห์ข้อความในการสอนอ่านจับใจความ ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาและทำความเข้าใจถึงทั้งจิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา ตลอดจนทั้งจิตวิทยาความสนใจอ่านหนังสือของเด็กแต่ละช่วงวัยซึ่งมีความสนใจในการอ่านแตกต่างกัน เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนและเพื่อให้การจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความบรรลุจุดประสงค์ต่อไป

2.6 การประเมินผลการอ่านจับใจความ

สายสุณี สกกุลแก้ว (2534: 30-31 อ้างถึงใน เมขลา สือโสภา, 2555: 55) ได้กล่าวถึงการวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความไว้ว่า การวัดความเข้าใจในกานอ่านจับใจความอาจทำได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ครูจะใช้วิธีใดขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายเป็นสำคัญ เครื่องมือในการวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความสำคัญแบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

1) แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Tests) ข้อสอบนี้นำไปให้นักเรียนทำเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติ (Norms) แบบทดสอบนี้ประกอบด้วยข้อความเป็นตอน ๆ หรือเรื่องสั้น ๆ ให้นักเรียนอ่านแล้วเลือกคำตอบเรียงจากง่ายไปหายาก จำกัดเวลา นักเรียนจะ

ได้รับคะแนนความสามารถของความสำเร็จในการอ่านแบบทดสอบ คะแนนจะออกมาในรูปแบบของคะแนนดิบ (Raw Score) เปอร์เซ็นไทล์ (Percentile) หรือระดับ (Grade Equivalent)

2) แบบทดสอบชนิดอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced Tests) มีข้อสอบเป็นตอน ๆ หรือเรื่องสั้น ๆ ให้นักเรียนอ่านแล้วเลือกตอบ แต่ไม่เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติหรือกับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ คะแนนของนักเรียนขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเกณฑ์ ที่ถือว่านักเรียนมีความสำเร็จจากการอ่านอยู่ระหว่างเกณฑ์ร้อยละ 80 และร้อยละ 90

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543: 148-150 อ้างถึงในเมขลา ลือโสภา, 2555: 55) ได้เสนอการประเมินการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เกณฑ์มาตรฐานพิจารณาเนื้อเรื่องที่ผู้อ่านจับใจความไว้ 2 วิธี คือ

1) การใช้เครื่องมือที่เป็นแบบทดสอบ ผู้อ่านจะต้องตอบคำถามได้ร้อยละ 70 ขึ้นไป การยึดเกณฑ์ข้างต้น นักการศึกษาที่มีความเห็นว่าผู้อ่านได้ผลัดเนื้อเรื่องบางตอนไปร้อยละ 30 และหากยึดเกณฑ์การประเมินที่ต่ำกว่าร้อยละ 70 จะส่งผลให้ผู้อ่านมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง

2) ใช้การประเมินค่าโดยใช้ระดับตัวอักษรแล้วตีค่าออกมาเป็นคะแนน เช่น เมื่อผู้อ่านประเมินการอ่านจับใจความของตนเองแล้วรวมคะแนนทั้งหมดในแต่ละช่อง สมมุติให้มีแบบประเมินทั้งหมด 20 ข้อ ถ้าทำเครื่องหมายในช่อง “มาก” ทุกช่องจะได้คะแนนเต็ม 80 คะแนน ระดับคะแนนที่ได้มีขอบเขตดังนี้

คะแนน 72-80	เท่ากับระดับคะแนน 4 หมายถึง ดี
คะแนน 52-71	เท่ากับระดับคะแนน 3 หมายถึง ค่อนข้างดี
คะแนน 32-51	เท่ากับระดับคะแนน 2 หมายถึง พอใช้
คะแนน 0-31	เท่ากับระดับคะแนน 1 หมายถึง ปรับปรุง

เมื่อประเมินการอ่านจับใจความ หากรวมคะแนนแล้วอยู่ในระดับ 4 และ 3 แสดงว่ามีความสามารถในการอ่านจับใจความที่น่าพอใจ แต่ถ้าผลที่ได้อยู่ในระดับ 2 หรือ 1 ผู้อ่านควรปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพในการอ่านจับใจความให้ดีขึ้น

ผลจากการศึกษา แนวคิดดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การประเมินผลการอ่านจับใจความมี 2 วิธี วิธีแรก คือ การใช้แบบทดสอบทั้งที่เป็นแบบทดสอบมาตรฐานและแบบทดสอบอิงเกณฑ์ ส่วนวิธีที่สอง ใช้การประเมินค่าแล้วตีค่าออกมาเป็นคะแนน ผู้สอนต้องเลือกใช้วิธีการประเมินให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ

3. ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R

วิธีสอนแบบ SQ4R เป็นเทคนิคการสอนอ่านที่เป็นระบบ เป็นวิธีการสอนซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทอ่านที่อ่านด้วยตนเอง โดยในแต่ละขั้นตอนนั้นช่วยพัฒนาทักษะการอ่าน เนื่องจากเน้นที่การอ่านซ้ำ ๆ จนกว่าจะเข้าใจและจดจำเรื่องราวที่อ่านได้

3.1 ความหมายของเทคนิคการสอนแบบ SQ4R

นักการศึกษาให้ความหมายและความสำคัญของวิธีการสอนแบบ SQ4R ไว้ดังนี้

พรนิภา บรรจงภณี (2548 : 5 อ้างถึงใน บัวลักษณ์ เพชรงาม, 2559 : 15) กล่าวถึงวิธีสอนแบบ SQ4R ว่าวิธีการสอนแบบ SQ4R ของ Robinson, F.P. (1970) พัฒนามาจากวิธีการสอนแบบ SQ3R แต่วิธีการสอนแบบ SQ4R นั้นเพิ่มขึ้นตอนเขียน (Write) เพื่อเป็นการเขียนสรุปความเข้าใจออกมาร

เขียนสรุปใจความสำคัญนั้น เป็นวิธีตรวจสอบความเข้าใจเรื่องที่อ่านด้วยตนเองของผู้เรียน ซึ่งการเขียนสรุปใจความเพียงประโยคเดียวก็เป็นการสร้างความคงทนในการจดจำให้ แล้ววิธีการสอนแบบ SQ4R นั้น จะช่วยสร้างนิสัยในการอ่านที่ดีมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นผู้เรียนจะยังได้รับประโยชน์ ดังนี้ คือ ผู้เรียนที่จะจับใจความอย่างรวดเร็วเข้าใจเนื้อหาที่มีความยากได้ง่ายขึ้น ผู้เรียนจดจำเรื่องที่อ่านได้นาน ช่วยให้รู้จักคาดเดาเรื่องที่อ่านได้เนื่องจากในวิธีสอนแบบ SQ4R นี้ประกอบด้วยหลายกลวิธีที่ช่วยพัฒนาให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน เช่น การสำรวจ การตั้งคำถาม การบอกคำตอบออกมาอีกครั้ง ซึ่งเป็นการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนหรือทบทวน ซึ่งจะช่วยในการจำเรื่องที่อ่าน ซึ่งการสอนแบบ SQ4R นั้นมีแนวคิดมาจากทฤษฎีอภิปัญญา (Metacognitive Theory) เป็นเทคนิคการสอนอ่านที่เน้นพัฒนาทักษะการใช้ความคิดอย่างรู้ตัว (ผจงภาณูจน์ ภูวิภาตววรรณ, 2540 อ้างถึงใน พรรษนันท์ เจริญภาณูพงษ์, 2554) ซึ่งอภิปัญญากับการอ่าน หมายถึง วิธีการหรือขั้นตอนที่จะทำให้การอ่านบรรลุตามเป้าหมาย มีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วนคือ ความตระหนักรู้ และการควบคุมกลไกที่ใช้ในกระบวนการอ่าน รวมถึงวิธีที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ เน้นให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบจนกว่าจะเข้าใจเรื่องที่อ่าน มีการควบคุมกระบวนการต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอนชัดเจน

รุ่งนภา พุทธิธรรม (2551 : 1) กล่าวว่าวิธีสอนแบบ SQ4R เป็นการสอนเพื่อการสื่อสาร ถึงแม้เป็นการสอนเน้นทักษะการอ่าน แต่ผู้สอนจะต้องสอนแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร คือ ประกอบด้วย การฟัง พูด อ่าน และเขียน และในชีวิตประจำวันของเราจะอ่านสิ่งใดก็จะอ่านอย่างมีจุดประสงค์ และมักจะอ่านจากสื่อต่าง ๆ

ผลจากการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาบทอ่านด้วยตนเอง โดยแต่ละขั้นตอนนั้นจะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนให้ผู้เรียนจดจำเรื่องที่อ่านได้

3.2) ลักษณะสำคัญของเทคนิคการสอนแบบ SQ4R

จิตรา ชัยอมฤต (2539: 25 อ้างถึงใน เมขลา ลือโสภา, 2555: 28-29) กล่าวว่าวิธีสอนแบบ SQ4B นั้นประกอบด้วย 6 ขั้นตอน โดยในแต่ละขั้นตอนนั้นให้โอกาสผู้เรียนได้ฝึกกลวิธีต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่านทั้งสิ้น เช่น ขั้นสำรวจ เป็นการดูแบบผ่าน ๆ อย่างคร่าว ๆ เพื่อดูว่าเนื้อหาในบทนั้นมีความยาวมากน้อยขนาดไหน และในขณะเดียวกันก็เป็นการอ่านจับใจความคร่าว ๆ และดูหัวข้อย่อยในแต่ละบท รวมถึงคำถามและสรุปใจความสำคัญท้ายบทด้วย เพื่อนำไปตั้งคำถามที่ได้มาจากบทอ่าน เพื่อนำไปถามตัวเองซึ่งเป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับใจความสำคัญ ๆ ในบทนั้น โดยคำถามที่ถามนั้น ได้แก่ ใคร ทำอะไร ทำไม อย่างไร และเมื่อไหร่ ซึ่งจะช่วยให้การอ่านเป็นไปอย่างมีจุดหมาย และจับประเด็นที่สำคัญได้ ซึ่งขั้นตั้งคำถามนี้เป็นกิจกรรมที่สนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้วางแผน ควบคุม และปรับปรุงกระบวนการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายในการอ่านด้วยตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดอภิปัญญาในการเข้าใจจุดประสงค์ ตั้งจุดประสงค์ การเลือกยุทธวิธีที่เหมาะสม การตัดสินใจ และการประเมินความเข้าใจของตน หลังจากนั้นผู้เรียนต้องกลับมาอ่านเนื้อหาซ้ำอีกครั้งอย่างละเอียด การอ่านอย่างแท้จริงจะเกิดขึ้นขั้นนี้เป็นการอ่านสำหรับค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้แล้ว และในขั้นนี้หากนักคำถามอะไรขึ้นได้อีกก็ให้จดบันทึกลงไปแล้วอ่านต่อไปจนกว่าจะได้คำตอบนั้น เมื่อได้คำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้แล้ว ใช้คำพูดของตนเองเพื่อสรุปคำตอบในขั้นตอนนี้ สะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจของผู้อ่านด้วยว่าเข้าใจประเด็นสำคัญได้ถูกต้องหรือไม่ เพราะการพูดคำตอบออกมาจากความจำโดยใช้คำพูดของตนเองนั้น เป็นการถอดความที่ต้องการคงความหมายและแนวความคิดของเรื่องเดิมเอาไว้ให้ครบถ้วน โดยสามารถใช้ความรู้เดิมที่มีอยู่

มาบูรณาการเข้ากับสิ่งที่รู้จากเรื่องที่อ่าน หลังจากนั้นให้เขียนคำตอบที่ได้เพื่อสรุปใจความเรื่องราวที่ได้ อ่านประกอบด้วยใจความหลัก และใจความสนับสนุน ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด และทบทวนสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จดบันทึกย่อไว้ และเขียนใจความหลังจากที่ได้อ่านจบแล้ว เป็นการทวนคำถาม คำตอบหากไม่แน่ใจ ส่วนใดของเรื่องให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่เพื่อให้จำได้ดีขึ้น

3.3 ขั้นตอนเทคนิคการสอนแบบ SQ4R

การนำแนวคิดวิธีการสอนแบบ SQ4R มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนนั้นมีแนวทางการดำเนินการตามแนวคิดของนักวิชาการ ดังนี้

รุ่งนภา พุทธิธรรม (2551 : 1-2) ได้นำเสนอวิธีการสอนแบบ SQ4R โดยสรุปเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้
 ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน การจัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อเป็นการกระตุ้นและเร้าความสนใจของนักเรียนให้มีต่อบทเรียน ทำให้นักเรียนมีความพร้อมและความกระตือรือร้นที่จะเรียน บทเรียนใหม่ การเสนอเนื้อหาใหม่โดยผู้สอนอาจกำหนดให้ผู้เรียนเตรียมมาเองหรือผู้สอนจะเป็นผู้จัดเตรียมให้เพราะการสอนมีวัตถุประสงค์ให้ผู้อ่านได้นำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน เพราะฉะนั้นสื่อที่นำมาใช้เป็นของจริง เช่น นิทาน ข่าว บทความ เรื่องสั้น เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน สอนตามระบบของวิธีการสอนแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน

1) Survey (S) อ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง การอ่านในขั้นนี้ไม่ควรใช้เวลานานเกินไป การอ่านคร่าว ๆ จะช่วยให้ผู้อ่านเรียบเรียงแนวคิดต่าง ๆ ได้

2) Question (Q) การตั้งคำถาม จะทำให้อ่านมีความอยากรู้อยากเห็น ดังนั้นจึงเป็นตัวช่วยเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็วและที่สำคัญก็คือ คำถามจะต้องสัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลังอ่าน ในเวลาเดียวกันก็ควรจะต้องถามตัวเองดูว่าใจความสำคัญที่ผู้เขียนกำลังพูดถึงอยู่นั้นคืออะไร ทำไมจึงสำคัญ สำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับอะไร หรือใครบ้าง ตอนไหน และเมื่อไรอย่างไรก็ตาม ควรพยายามตั้งคำถามให้ได้ เพราะจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมาย และสามารถจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้องไม่ผิดพลาด

3) Read (R) การอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้น ๆ ซ้ำอย่างละเอียดและในขณะที่เดียวกันก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ในขั้นนี้ จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญ ๆ โดยแท้จริง ขณะที่กำลังอ่านอยู่ถ้ามีคำถามได้อีกก็อาจใช้วิธีจดบันทึกไว้ในที่ว่างริมหน้าหนังสือก่อนแล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนกว่าจะได้รับคำตอบที่ต้องการ

4) Record (R) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้อ่านจากขั้นตอนที่ 3 โดยมุ่งจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและสิ่งที่จำเป็นโดยใช้ข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อ ๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน

5) Recite (R) ให้ผู้เรียนพูดสรุปใจความสำคัญโดยพยายามใช้ภาษาของตนเอง ถ้อยยังไม่แน่ใจในบทใด หรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

6) Reflect (R) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์วิจารณ์บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้อง หรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง บางครั้งอาจขยายความสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิม โดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปและประเมินผล การวัดและประเมินค่าว่าเมื่อจบขั้นตอนการสอน SQ4R แล้ว ผู้เรียนได้ความรู้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ เป็นการประเมินความสามารถเพื่อนำผลมาพัฒนาผู้เรียนและช่วยผู้เรียนที่ยังไม่สามารถอ่านจับใจความสำคัญได้ โดยอธิบายเพิ่มเติม ให้แบบฝึกมากขึ้น

3.4 ประโยชน์ของเทคนิคการสอนแบบ SQ4R

เมขลา ลือโสภา (2555: 30) กล่าวว่าประโยชน์ของการสอนแบบ SQ4R เมื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนและปฏิบัติตามได้ทุกขั้นตอน นักเรียนจะมีความสามารถในการอ่านและเขียนได้ดี เพราะอ่านแล้วมีความเข้าใจและสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ทำให้นักเรียนอยากอ่านหนังสือและเป็นวิธีการที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่าน การเขียนที่ดี มีนิสัยรักการอ่าน รักการเขียน มีความคงทนในการจำ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีแบบ SQ4R นี้ทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านดีกว่า การอ่านโดยไม่ได้ตั้งคำถามเอาไว้ล่วงหน้า เพราะคำถามจะช่วยให้ผู้เรียนได้แนวคิดและพยายามหาคำตอบ ดังนั้น การใช้คำถามจึงเป็นแนวทางที่จะทำให้ผู้เรียนอ่านอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้แล้วจะทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านดีขึ้น

ผลจากการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า การอ่านจะได้ผลดีและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้อ่านต้องยึดหลักการอ่านและอ่านตามขั้นตอน วิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นเทคนิควิธีการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีขั้นตอน และกระบวนการที่ชัดเจน ส่งเสริมให้ผู้เรียนอ่านเรื่องราวต่าง ๆ ได้เข้าใจ สามารถค้นหาความรู้ เก็บใจความสำคัญ เชื่อมโยงสิ่งที่สำคัญ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้คัดเลือกงานวิจัยที่มีความเชื่อมโยงและเกี่ยวข้องกับ การอ่านจับใจความสำคัญตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึงปี พ.ศ. 2560 ดังต่อไปนี้

บุญไทย พลค้อ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง “ผลการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยเน้นเทคนิคกราฟฟิก ต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2” มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจก่อนและหลังเรียน 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยเน้นเทคนิคผังกราฟฟิก กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโนนธาตุอภัยใหญ่วิทยา อำเภอภูผาจับ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 16 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ผลการวิจัย พบว่า 1) ความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยเน้นผังกราฟฟิก ไม่น้อยกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 และนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.012 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยเน้นผังกราฟฟิกอยู่ในระดับมากที่สุด

บำเพ็ญ มาตราช (2554) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการสอนแบบ SQ4R 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านศรีวิชัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 19 คน ผลการวิจัย

พบว่า 1) กิจกรรมการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R มีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R อยู่ในระดับมาก

เมขลา ลือโสภา (2555) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ก่อนเรียนและหลังเรียน 4) ศึกษาความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนซีเหล็กเซียวไพรวัลย์วิทยา จังหวัดร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R มีประสิทธิภาพ 86.75/87.10 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.75 3) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 4) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย อยู่ในระดับพอใจมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62

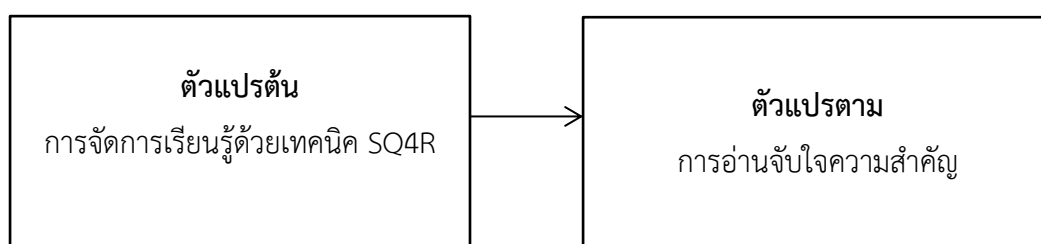
มยุรี นางาม (2556) ได้ศึกษาเรื่อง “ผลการเรียนรู้แบบ SQ4R เสริมด้วยแผนผังความคิดต่อความสามารถการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบ SQ4R เสริมด้วยแผนผังความคิดก่อนเรียนและหลังเรียน 2) ศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบ SQ4R เสริมด้วยแผนผังความคิดก่อนเรียนและหลังเรียน 3) ศึกษาความพึงพอใจในการเรียนรู้ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความด้วยแผนผังความคิดก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวิจัย พบว่าความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่ได้เรียนรู้แบบ SQ4R เสริมด้วยแผนผังความคิดมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เสริมด้วยแผนผังความคิดในภาพรวม นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

การตีธิดา แก้วกาม (2556) ได้ศึกษาเรื่อง “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กับวิธีสอนปกติ” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กับวิธีสอนปกติ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ SQ4R 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนถาวรนุกูล 2 ห้องเรียน ห้องละ 40 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบ SQ4R สูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2560 ทั้งในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 6 เล่ม สรุปได้ว่า การแก้ปัญหาการจับใจความสำคัญโดยใช้รูปแบบ SQ4R เป็นนวัตกรรมที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาในชั้นเรียน รายวิชาภาษาไทย ผลจากการศึกษาพบว่า การอ่านจับใจความ โดยใช้การสอนแบบ SQ4R จะช่วยพัฒนาการอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการสอนแบบ SQ4R เป็นกระบวนการอ่านสร้างความรู้ ความคิด มีขั้นตอนการสอนอย่างเป็นระบบชัดเจนอย่างง่าย 6 ขั้นตอน ที่สามารถทำได้จริง เป็นวิธีการสอนอ่านอย่างมีประสิทธิภาพในการสื่อสาร ส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านได้ดี สามารถคาดเดา เข้าใจแนวคิดเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว และจดจำเรื่องได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังสามารถพัฒนาทักษะทางภาษา ทั้งการอ่าน การฟัง การพูด และการเขียนไปพร้อม ๆ กัน มีคำถามที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ และหาคำตอบจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีวิจารณ์ญาณ เพื่อนำไปประกอบการตัดสินใจในการประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน และพัฒนาการอ่านจับใจความได้อย่างดีเยี่ยม ผู้วิจัยจึงเลือกการสอนอ่านโดยใช้รูปแบบ SQ4R เป็นนวัตกรรมในการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนอันเป็นทักษะพื้นฐานในการเรียนวิชาภาษาไทย และวิชาอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

5. กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง การแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. ระยะเวลาที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียน
2. ระยะเวลาที่ 2 พัฒนานวัตกรรม/ พัฒนาวิธีการแก้ปัญหา
3. ระยะเวลาที่ 3 การนำนวัตกรรมไปใช้แก้ปัญหา

1. ระยะเวลาที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียน

การศึกษาสภาพปัญหาในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้วางแผนศึกษาปัญหาในชั้นเรียน โดยมุ่งศึกษามาตรฐาน ตัวชี้วัด ของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จึงจัดทำเครื่องมือที่ใช้สำรวจสภาพปัญหาภายในชั้นเรียน โดยยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักในการสำรวจด้วยการออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจสภาพปัญหาภายในชั้นเรียน โดยใช้เวลาในการสำรวจตั้งแต่เดือน ก.ค. – ส.ค. ดังนี้

แหล่งข้อมูล

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563
3. ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย

เครื่องมือ

1. แบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาไทย จำนวน 30 ข้อ
2. แบบทดสอบ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ จำนวน 20 ข้อ
3. แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย ถึงปัญหาการเรียนรายวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเกณฑ์การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาไทย
2. สร้างเครื่องมือสำรวจปัญหา โดยสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาไทย และแบบสำรวจปัญหาในการเรียนภาษาไทยโดยผู้สอนปรับพื้นฐานนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาไทยจำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดประเมินผลจำนวน 1 ท่าน ตรวจสอบเครื่องมือในการสำรวจปัญหา

4. ปรับแก้เครื่องมือตามคำแนะนำ
5. สร้างแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย ถึงปัญหาการเรียนรายวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ทำแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบบทดสอบมีกรอบเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องที่ทำกรเรียนการสอนตั้งแต่เปิดภาคเรียนจนถึงสิ้นเดือนสิงหาคม ประกอบไปด้วย กลอนสุภาพ การอ่านจับใจความสำคัญ และความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดีไทย ซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัยจำนวน 30 ข้อ
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ทำแบบทดสอบเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัยจำนวน 20 ข้อ ซึ่งเป็นการวัดให้เกิดความแน่ใจว่าปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญเป็นปัญหาที่มีนักเรียนได้รับผลกระทบมากที่สุดสมควรได้รับการแก้ไขอย่างแท้จริง
4. ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทยตามกำหนดวันและเวลาที่ทำการติดต่อไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

- 1.1 ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ด้านมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่สอดคล้องและเกี่ยวข้องกับปัญหาในการวิจัย
- 1.2 ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาจากการตัวชี้วัดการเรียนรู้แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 วิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากแบบวัดความสามารถทางภาษาไทย พบว่า นักเรียนมีปัญหา การอ่านจับใจความสำคัญ และความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวรรณคดีซึ่งปัญหาที่มีผลกระทบมากที่สุด คือ ปัญหาการจับใจความสำคัญ
- 1.3 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย ถึงปัญหาการเรียนรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดมาวิเคราะห์ว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในการเรียนนั้นมีสาเหตุมาจากอะไร

2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

- 2.1 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบความสามารถทางภาษาไทย และแบบทดสอบเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 หาค่าเฉลี่ยร้อยละรายบุคคล เพื่อตรวจสอบผลสรุปของปัญหาที่ได้จากแบบสอบถาม
- 2.2 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 มาคิดเป็นร้อยละเพื่อวิเคราะห์เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งจำแนกตามเนื้อหา ได้แก่ กลอนสุภาพ การอ่านจับใจความสำคัญ และความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดีไทย โดยวิเคราะห์เป็นรายบุคคล ถ้านักเรียนมีผลการประเมินต่ำกว่าร้อยละ 50 ถือว่าไม่ผ่านเกณฑ์ซึ่งพิจารณาตามเกณฑ์การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เพื่อให้ทราบปัญหาที่ส่งผลต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 /2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์)

2.3 นำผลการทำแบบทดสอบเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน มาคิดเป็นร้อยละ เพื่อวิเคราะห์เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ โดยวิเคราะห์เป็นรายบุคคล ถ้านักเรียนมี ผลการประเมินต่ำกว่าร้อยละ 50 ถือว่าไม่ผ่านเกณฑ์ ซึ่งพิจารณาตามเกณฑ์การวัดและการประเมินผล การเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 จากนั้นผู้วิจัยจึงได้นำปัญหา ที่พบไปแก้ไขและพัฒนาต่อไป

2. ระยะที่ 2 พัฒนานวัตกรรม / พัฒนารูปแบบแก้ปัญหา

จากการดำเนินงานในระยะที่ 1 สรรวจสภาพปัญหาในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) ปีการศึกษา 2563 และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ พบว่า ปัญหา เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นปัญหาที่สำคัญและควรได้รับการแก้ไข ในกระบวนการ ของการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาดำรง หนังสือ ทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2548-2562 โดยใช้เวลาในการศึกษาข้อมูลเป็นเวลา 2 สัปดาห์และวางแผนจัดทำเป็น เวลา 3 สัปดาห์ เพื่อนำผลของการพัฒนานวัตกรรมไปแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) ปีการศึกษา 2563 และนำเข้าสู่ กระบวนการวิจัยต่อไป ผู้วิจัยจึงได้กำหนดแผนการดำเนินงานเพื่อศึกษาวิธีแก้ปัญหา ดังนี้

แหล่งข้อมูล

1. หนังสือที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2562
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้การสอนอ่านแบบ SQ4R ทั้งในระดับชั้นประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2562
3. ผู้เชี่ยวชาญในการสอนภาษาไทย เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของสภาพปัญหา กับนวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหา 2 ท่าน โดยคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ คือ จบการศึกษาศึกษา ระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโทด้านการสอนภาษาไทยและมีประสบการณ์การสอนภาษาไทยมากกว่า 3 ปี
4. ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผลการศึกษา เพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง ของสภาพปัญหากับนวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหาจำนวน 1 ท่าน มีประสบการณ์การทำงานด้านการวัด และการประเมินผลการศึกษา มากกว่า 3 ปี

เครื่องมือ

1. แบบบันทึกข้อมูลการศึกษาหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
2. แบบบันทึกการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาคำอ่านจับใจความ สำคัญโดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
3. แบบตรวจสอบความสอดคล้องของสภาพปัญหากับนวัตกรรม เพื่อแก้ปัญหาคำอ่าน จับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) โดยใช้วิธีการ สอนแบบ SQ4R

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ ด้วยวิธีการ 3 ประเภท คือ

1. แบบบันทึกข้อมูลการศึกษาหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

1.1 สืบค้นเอกสาร หนังสือ ตำรา โดยใช้คำสำคัญในการสืบค้น ได้แก่ ความหมายของการอ่าน ความสำคัญของการอ่าน จุดมุ่งหมายของการอ่าน ประเภทของการอ่าน การอ่านจับใจความสำคัญ ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ องค์ประกอบในการอ่านจับใจความสำคัญ ทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ การประเมินผลการอ่านจับใจความสำคัญ จากหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

1.2 คัดเลือกเอกสาร หนังสือ ตำราที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาการการอ่านจับใจความสำคัญ คือ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2562

1.3 ศึกษารายละเอียดเนื้อหาของเอกสาร หนังสือ ตำราที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ

1.4 บันทึกเนื้อหาสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญในแบบบันทึกข้อมูล

1.5 วิเคราะห์ข้อมูลสาระสำคัญที่ได้จากแบบบันทึกข้อมูล

2. แบบบันทึกข้อมูลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ4R มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

2.1 สืบค้นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญของทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจากฐานข้อมูลออนไลน์ (โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา Thai LIS) โดยใช้คำสำคัญในการสืบค้นข้อมูล คือ “การอ่านจับใจความ” และ “เทคนิคการสอนแบบ SQ4R”

2.2 ทำการคัดเลือกงานวิจัยที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ4R โดยกำหนดตั้งแต่ปี พ.ศ. ของงานวิจัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ขึ้นไป เพื่อให้ได้ข้อมูลและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบันมากที่สุด

2.3 ศึกษาข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญโดยละเอียดว่ามีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาหรือไม่ คือ ใช้นวัตกรรมใด วิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหา ผลของการใช้นวัตกรรมดังกล่าวจากบทคัดย่อของงานวิจัย

2.4 บันทึกข้อมูลลงตารางแบบบันทึกการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนย่อความแยกเป็นประเด็นในการศึกษา ดังนี้ 1) ชื่องานวิจัย 2) ชื่อผู้วิจัย 3) ปีพุทธศักราช 4) วัตถุประสงค์ของการวิจัย 5) ตัวแปร 6) กลุ่มเป้าหมาย 7) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 8) ผลการวิจัย

2.5 สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยที่ศึกษามาทั้งหมด นำมาเปรียบเทียบ และพิจารณารายละเอียด เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางการออกแบบนวัตกรรมในการแก้ปัญหาการอ่าน จับใจความสำคัญ

2.6 กำหนดนวัตกรรมที่จะนำมาใช้แก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2

3. การพัฒนานวัตกรรม

การพัฒนานวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 การออกแบบนวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ ผู้วิจัยได้ออกแบบขึ้นจากการศึกษาและพัฒนาจากงานวิจัยของ กานต์ธิดา แก้วกาม (2556) ซึ่งใช้ การสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาการเรียนภาษาไทย เรื่อง การอ่าน จับใจความสำคัญ โดยผู้วิจัยได้ทำการปรับแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่ 1 การอ่าน ตัวชี้วัดข้อที่ 2 จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน รายวิชา ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

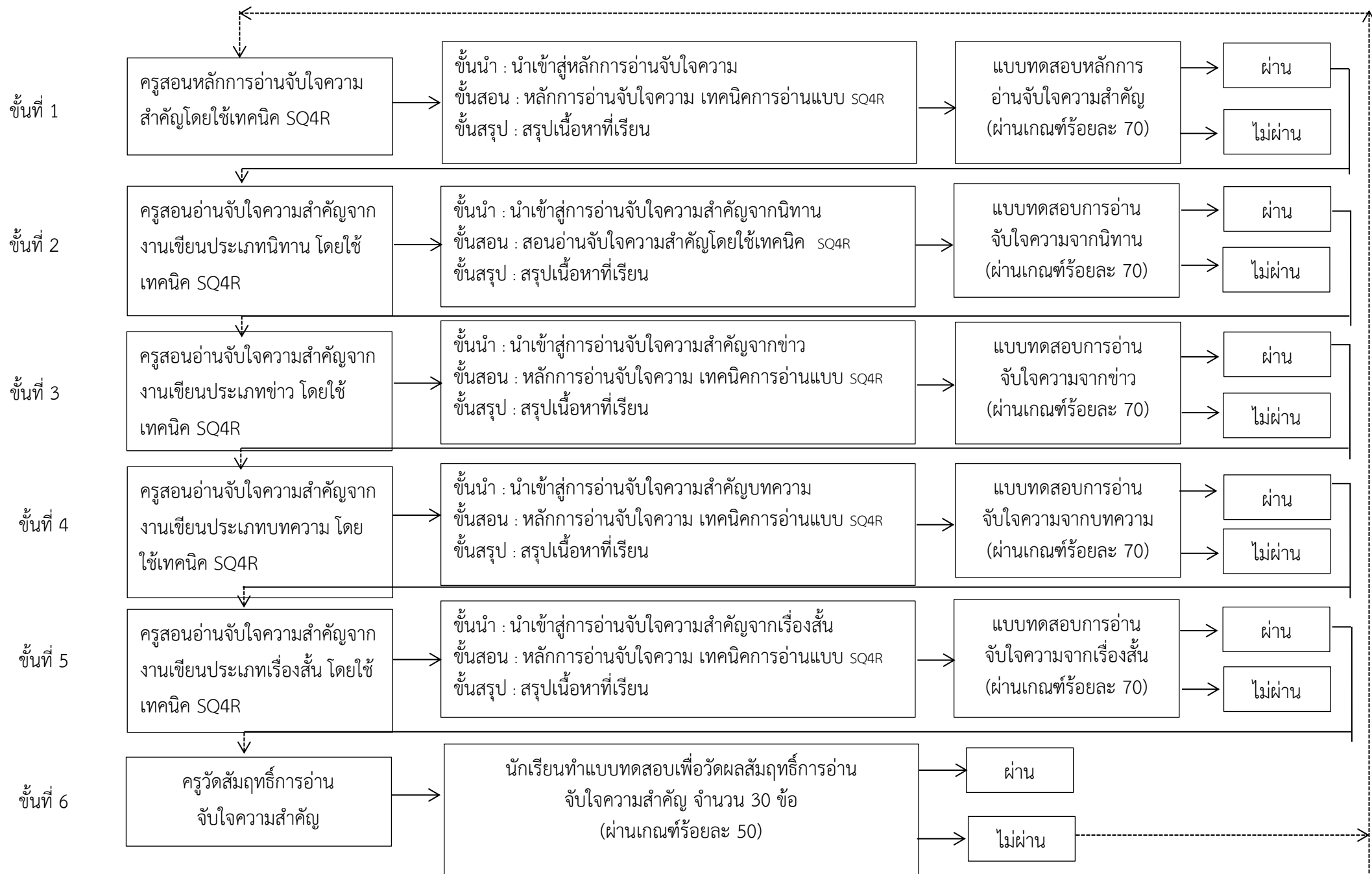
3.2 จัดทำแผนขั้นตอนการใช้นวัตกรรมเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความสอดคล้องของสภาพปัญหา

3.3 จัดทำแบบตรวจสอบความคล้อยของสภาพปัญหากับนวัตกรรมเพื่อหา ความสอดคล้องของสภาพปัญหาและนวัตกรรมที่ใช้

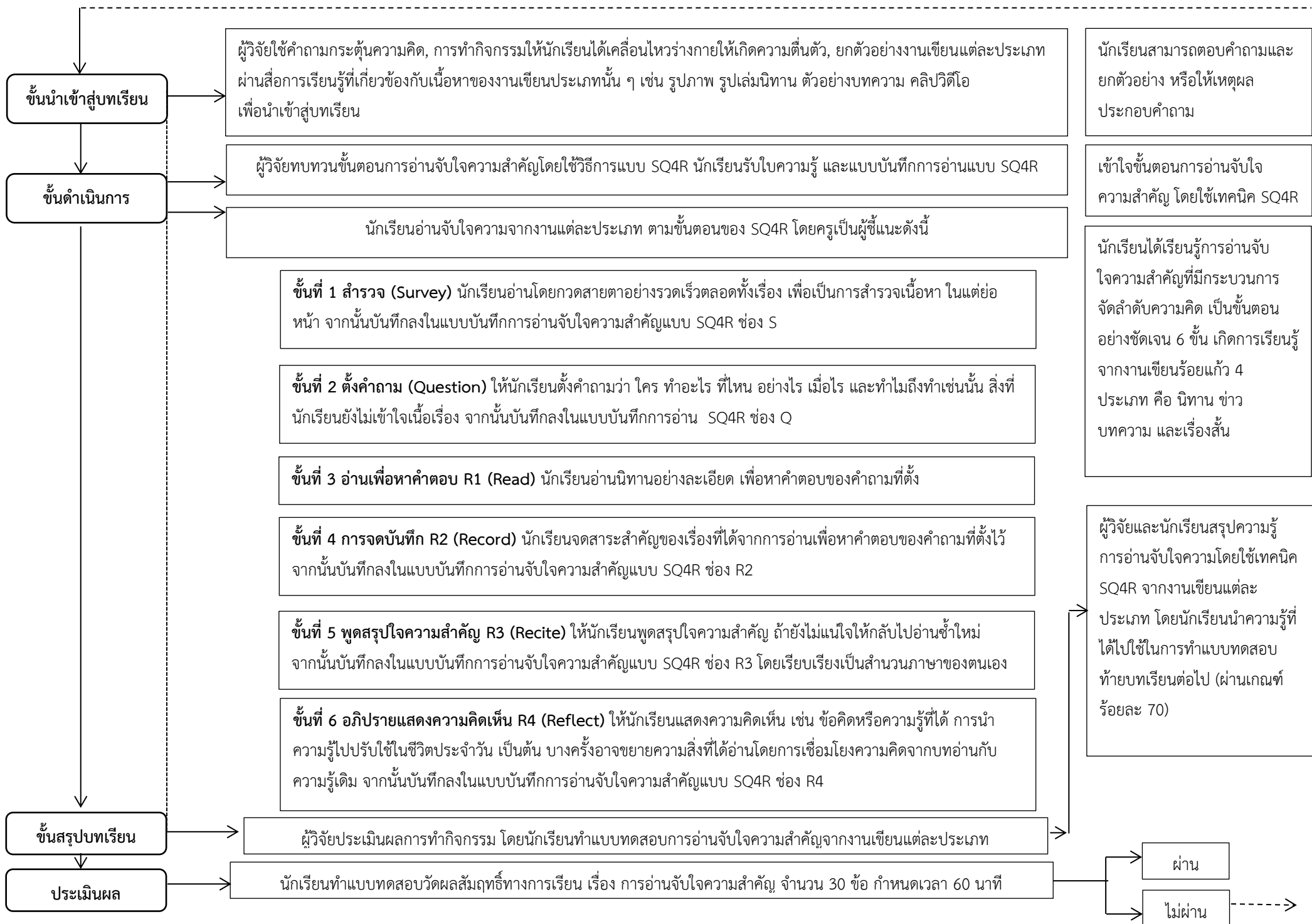
3.4 ติดต่อผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาไทยเพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง ของสภาพปัญหาและนวัตกรรมที่ใช้ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ โดยผู้เชี่ยวชาญมีทั้งหมด 3 ท่าน ซึ่งมีประสบการณ์และภูมิความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยจำนวน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลจำนวน 1 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์และนัดหมายเวลาในการตรวจสอบ ความสอดคล้องของนวัตกรรมที่ผู้วิจัยเลือกใช้

3.5 นำแบบตรวจสอบความสอดคล้องของสภาพปัญหากับนวัตกรรม ตารางแสดงขั้นตอนการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ

3.6 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้งจนกว่าจะ ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ไม่ต่ำกว่า 0.5 โดยใช้สูตรของโลวินเนลลีและแฮมเบล ตัน (ลั้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2549 : 248) และนำนวัตกรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาการอ่าน จับใจความสำคัญต่อไป

แผนภาพที่ 2 แสดงรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค SQ4R

แผนภาพที่ 3 แสดงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค SQ4R

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เนื้อหาเอกสาร หนังสือ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ การแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ รูปแบบการสอนแบบ SQ4R สรุป และสังเคราะห์เนื้อหาสาระสำคัญ

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ

การวิเคราะห์แบบตรวจสอบความสอดคล้องสภาพปัญหา และนวัตกรรมจากผู้เชี่ยวชาญ นำแบบตรวจสอบความสอดคล้องมาวิเคราะห์เชิงปริมาณ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ไม่ต่ำกว่า 0.5 โดยใช้สูตรของโลวินเกลลีและแฮมเบลตัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2549 : 248) โดยใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3. ระยะเวลา 3 การนำนวัตกรรมไปใช้ในการแก้ปัญหา

จากการศึกษาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญตามเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงนำนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ไปใช้ในการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถและทักษะในการอ่านจับใจความได้ตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดโดยการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้การสอนแบบ SQ4R มีผลการดำเนินงานดังตาราง ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค SQ4R

คาบที่	สาระเนื้อหา	จุดมุ่งหมาย	วิธีการดำเนินงาน	เครื่องมือ	การประเมินผล
1	หลักการอ่านจับใจความสำคัญ	1. นักเรียนบอกหลักในการอ่านจับใจความสำคัญได้ 2. นักเรียนเข้าใจหลักของการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R	ขั้นนำ 1. ครูสนทนากับนักเรียนในเรื่องการอ่าน และชี้ให้เห็นถึงความสำคัญจากการอ่าน ขั้นสอน 2. นักเรียนออกมารับใบความรู้ เรื่อง ความรู้พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ 3. นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายความรู้พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ 4. นักเรียนเล่าประสบการณ์การอ่านจับใจความสำคัญที่เคยอ่านผ่านมา มีวิธีการอ่านอย่างไรบ้าง 5. ครูแนะนำการอ่านโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R 6. นักเรียนช่วยกันเขียนสรุปความรู้ที่ได้จากใบความรู้ เรื่อง ความรู้พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ ขั้นสรุป 7. นักเรียนและครูร่วมกันอภิปราย และสรุปกิจกรรมที่ทำอีกครั้งเพื่อทบทวนเนื้อหาที่เรียน	- ใบความรู้ เรื่อง ความรู้พื้นฐานการจับใจความสำคัญ - ใบงานสรุปความรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ - ใบงานการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R - แบบทดสอบท้ายบทเรียน	- แบบทดสอบ (ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70)
2	การอ่านจับใจความสำคัญจากงานเขียนประเภทนิทาน	1. นักเรียนจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้	ขั้นนำ 1. ครูยกตัวอย่างนิทานจำนวน 3 เล่ม ที่นักเรียนคุ้นเคย ได้แก่ นิทานพื้นบ้าน (ปลาบู่ทอง) นิทานอีสป (กบเลือกนาย) และนิทานคุณธรรม (แม่วัวกับเสือ) ให้นักเรียนดู	- ใบความรู้ เรื่อง ความรู้งานเขียนประเภทนิทาน เรื่อง วิวสามสหายกับสิงโต	- แบบทดสอบ (ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70)

คาบที่	สาระเนื้อหา	จุดมุ่งหมาย	วิธีการดำเนินงาน	เครื่องมือ	การประเมินผล
	โดยใช้เทคนิค การอ่านแบบ SQ4R		<p>2. นักเรียนร่วมกันตอบคำถาม ใจความสำคัญของนิทานดังกล่าวว่าคืออะไร เพื่อโยงเข้าสู่การอ่านจับใจความสำคัญประเภทนิทาน</p> <p>ขั้นสอน</p> <p>3. ครูทบทวนขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R</p> <p>4. นักเรียนออกมารับใบความรู้ นิทาน เรื่อง วิวสามสหายกับสิงโต และแบบบันทึกการอ่านจับใจความแบบ SQ4R</p> <p>5. นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญนิทาน เรื่อง วิวสามสหายกับสิงโต ตามขั้นตอนของ SQ4R โดยครูเป็นผู้ชี้แนะดังนี้</p> <p>ขั้นที่ 1 สํารวจ (Survey) นักเรียนอ่านโดยกวาดสายตาอย่างรวดเร็วตลอดทั้งเรื่อง เพื่อเป็นการสำรวจเนื้อหาในแต่ละย่อหน้า จากนั้นบันทึกการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ในช่อง S</p> <p>ขั้นที่ 2 ตั้งคำถาม (Question) ให้นักเรียนตั้งคำถามว่า ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร แล้วทำไมถึงทำเช่นนั้น รวมถึงสิ่งที่นักเรียนยังไม่เข้าใจในเรื่อง จากนั้นบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ช่อง Q</p> <p>ขั้นที่ 3 อ่านเพื่อหาคำตอบ R1 (Read) นักเรียนอ่านนิทานอย่างละเอียด เพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้</p> <p>ขั้นที่ 4 การจดบันทึก R2 (Record) นักเรียนจดสาระสำคัญของเรื่องที่ได้จากการอ่านเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ จากนั้นบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ช่อง R2 (Record)</p>	<p>- แบบบันทึกการอ่านจับใจความสำคัญนิทานแบบ SQ4R</p> <p>- แบบทดสอบท้ายบทเรียน</p>	

คาบที่	สาระเนื้อหา	จุดมุ่งหมาย	วิธีการดำเนินงาน	เครื่องมือ	การประเมินผล
			<p>ขั้นที่ 5 พุดสรุปใจความสำคัญ R3 (Recite) ให้นักเรียนพุดสรุปใจความสำคัญ ของนิทาน เรื่อง วัวสามสหายกับสิงโต ถ้ายังไม่แน่ใจให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่ จากนั้นบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ช่อง R3 โดยเรียบเรียงเป็นสำนวนภาษาของตนเอง</p> <p>ขั้นที่ 6 อภิปรายแสดงความคิดเห็น R4 (Reflect) ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่นักเรียนเรียน มีความคิดสอดคล้องหรือความคิดไม่สอดคล้อง เช่น ข้อคิดหรือความรู้ที่ได้ การนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น บางครั้งอาจขยายความสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิม จากนั้นบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ช่อง R4 (Reflect)</p> <p>6. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับนิทาน เรื่อง วัวสามสหายกับสิงโต ว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร ใจความสำคัญของเรื่องคืออะไร และข้อคิดที่ได้จากการอ่านอย่างสั้น ๆ หลังจากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องี่อ่านโดยครูเป็นผู้อธิบายเพิ่มเติม</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>7. ครูประเมินผลการทำงานกิจกรรม โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญจากงานเขียนประเภทนิทาน</p>		
3	การอ่านจับใจความสำคัญ	1.นักเรียนจับใจความสำคัญ	<p>ขั้นนำ</p> <p>1. ครูสนทนากับนักเรียนโดยตั้งคำถาม ดังนี้</p>	- ใบความรู้ เรื่อง ความรู้งานเขียน	- แบบทดสอบ (ผ่านเกณฑ์

คาบที่	สาระเนื้อหา	จุดมุ่งหมาย	วิธีการดำเนินงาน	เครื่องมือ	การประเมินผล
	<p>จากงานเขียนประเภทนิทานโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R</p>	<p>จากเรื่องที่อ่านได้</p>	<p>1.1 หากนักเรียนต้องการทราบเรื่องราวต่าง ๆ ในแต่ละวัน นักเรียนจะสามารถรับรู้เรื่องราวเหล่านั้นได้จากสิ่งใดบ้าง</p> <p>แนวคำตอบ : ตูข้าว ฟังข่าว</p> <p>2. ครูนำข่าวจากหนังสือพิมพ์, นิตยสาร มาให้นักเรียนดู จากนั้นโยงเข้าสู่การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว โดยครูพูดให้นักเรียนเห็นว่าข่าวสารนั้นสามารถพบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน หากเราสามารถจับใจความสำคัญจากข่าวได้ ก็จะทำให้เราได้รับความเป็นไปเองสังคมและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้เป็นอย่างดี</p> <p>ขั้นสอน</p> <p>3. ครูทบทวนขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R</p> <p>4. นักเรียนออกมารับใบความรู้ ข่าว เรื่อง มดคันไฟอภิศักต่า และแบบบันทึกการอ่านจับใจความแบบ SQ4R</p> <p>5. นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญข่าว เรื่อง มดคันไฟอภิศักต่าตามขั้นตอนของ SQ4R โดยครูเป็นผู้ชี้แนะดังนี้</p> <p>ขั้นที่ 1 สํารวจ (Survey) นักเรียนอ่านโดยกวาดสายตาอย่างรวดเร็วตลอดทั้งเรื่อง เพื่อเป็นการสำรวจเนื้อหาในแต่ละย่อหน้า จากนั้นบันทึกการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ในช่อง S</p> <p>ขั้นที่ 2 ตั้งคำถาม (Question) ให้นักเรียนตั้งคำถามว่า ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร แล้วทำไมถึงทำเช่นนั้น รวมถึงสิ่งที่</p>	<p>ประเภทข่าว เรื่อง มดคันไฟอภิศักต่า</p> <p>- แบบบันทึกการอ่านจับใจความสำคัญจากข่าวแบบ SQ4R</p> <p>- แบบทดสอบท้ายบทเรียน</p>	<p>ร้อยละ 70)</p>

คาบที่	สาระเนื้อหา	จุดมุ่งหมาย	วิธีการดำเนินงาน	เครื่องมือ	การประเมินผล
			<p>นักเรียนยังไม่เข้าใจในเรื่อง จากนั้นบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ช่อง Q</p> <p>ขั้นที่ 3 อ่านเพื่อหาคำตอบ R1 (Read) นักเรียนอ่านนิทานอย่างละเอียด เพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้</p> <p>ขั้นที่ 4 การจดบันทึก R2 (Record) นักเรียนจดสาระสำคัญของเรื่องที่ได้จากการอ่านเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ จากนั้นบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ช่อง R2 (Record)</p> <p>ขั้นที่ 5 พุดสรุปใจความสำคัญ R3 (Recite) ให้นักเรียนพุดสรุปใจความสำคัญของนิทาน เรื่อง วัวสามสหายกับสิงโต ถ้ายังไม่แน่ใจให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่ จากนั้นบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ช่อง R3 โดยเรียงเรียงเป็นสำนวนภาษาของตนเอง</p> <p>ขั้นที่ 6 อภิปรายแสดงความคิดเห็น R4 (Reflect) ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่นักเรียนเรียน มีความคิดสอดคล้องหรือความคิดไม่สอดคล้อง เช่น ข้อคิดหรือความรู้ที่ได้ การนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น บางครั้งอาจขยายความสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิม จากนั้นบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ช่อง R4 (Reflect)</p> <p>6. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับข่าว เรื่อง มดคันไฟ อธิคิดคำว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร ใจความสำคัญของเรื่องคือ</p>		

คาบที่	สาระเนื้อหา	จุดมุ่งหมาย	วิธีการดำเนินงาน	เครื่องมือ	การประเมินผล
			<p>อะไร และข้อคิดที่ได้จากการอ่านอย่างสั้น ๆ หลังจากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องี่อ่านโดยครูเป็นผู้อธิบายเพิ่มเติม</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>7. ครูประเมินผลการทำกิจกรรม โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญจากงานเขียนประเภทข่าว</p>		
4	<p>การอ่านจับใจความสำคัญจากงานเขียนประเภทนิทานโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R</p>	<p>1.นักเรียนจับใจความสำคัญจากเรื่องี่อ่านได้</p>	<p>ขั้นนำ</p> <p>1. ครูให้นักเรียนดูคลิปวิดีโอ ข้าวพันธุ์ดี แล้วครูตั้งคำถามว่า</p> <p>1.1 คนเรามีชีวิตอยู่ได้จะต้องรับประทานอาหารให้เพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย สิ่งใดที่คนไทยบริโภคเป็นอาหารหลัก</p> <p>แนวคำตอบ : ข้าว</p> <p>2. นักเรียนร่วมทำกิจกรรม ตอบไขได้รางวัล โดยครูให้นักเรียนออกมาเขียนชนิดของข้าวที่นักเรียนรู้จัก จากนั้นครูมอบรางวัลให้นักเรียนที่เขียนได้มากที่สุด</p> <p>3. ครูโยงเข้าสู่เนื้อหาของบทความที่จะนำมาให้นักเรียนฝึกอ่านจับใจความสำคัญว่าเป็นเรื่อง วิวัฒนาการของข้าวไทย นั่นคือ ข้าวกล้องพะองอก ผ่านงานเขียนประเภทบทความ</p> <p>ขั้นสอน</p> <p>4. ครูทบทวนขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R</p>	<p>- ใบความรู้ เรื่อง ความรู้งานเขียนประเภทบทความ เรื่อง ข้าวกล้องพะองอก</p> <p>- แบบบันทึกการอ่านจับใจความสำคัญจากข้าวแบบ SQ4R</p> <p>- แบบทดสอบท้ายบทเรียน</p>	<p>- แบบทดสอบ (ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70)</p>

คาบที่	สาระเนื้อหา	จุดมุ่งหมาย	วิธีการดำเนินงาน	เครื่องมือ	การประเมินผล
			<p>5. นักเรียนออกมาจับใจความรู้ บทความ เรื่อง ข้าวกล้องพะงอก และแบบบันทึกการอ่านจับใจความแบบ SQ4R</p> <p>6. นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญบทความ เรื่อง ข้าวกล้องพะงอก ตามขั้นตอนของ SQ4R โดยครูเป็นผู้ชี้แนะดังนี้</p> <p>ขั้นที่ 1 สํารวจ (Survey) นักเรียนอ่านโดยกวาดสายตาอย่างรวดเร็วตลอดทั้งเรื่อง เพื่อเป็นการสำรวจเนื้อหาในแต่ละย่อหน้า จากนั้นบันทึกการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ในช่อง S</p> <p>ขั้นที่ 2 ตั้งคำถาม (Question) ให้นักเรียนตั้งคำถามว่า ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร แล้วทำไมถึงทำเช่นนั้น รวมถึงสิ่งที่นักเรียนยังไม่เข้าใจในเรื่อง จากนั้นบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ช่อง Q</p> <p>ขั้นที่ 3 อ่านเพื่อหาคำตอบ R1 (Read) นักเรียนอ่านนิทานอย่างละเอียด เพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้</p> <p>ขั้นที่ 4 การจดบันทึก R2 (Record) นักเรียนจดสาระสำคัญของเรื่องที่ได้จากการอ่านเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ จากนั้นบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ช่อง R2 (Record)</p> <p>ขั้นที่ 5 พุดสรุปใจความสำคัญ R3 (Recite) ให้นักเรียนพุดสรุปใจความสำคัญของนิทาน เรื่อง วัวสามสหายกับสิงโต ถ้ายังไม่แน่ใจให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่ จากนั้นบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ช่อง R3 โดยเรียบเรียงเป็นสำนวนภาษาของตนเอง</p>		

คาบที่	สาระเนื้อหา	จุดมุ่งหมาย	วิธีการดำเนินงาน	เครื่องมือ	การประเมินผล
			<p>ขั้นที่ 6 อภิปรายแสดงความคิดเห็น R4 (Reflect) ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่นักเรียนเรียน มีความคิดสอดคล้องหรือความคิดไม่สอดคล้อง เช่น ข้อคิดหรือความรู้ที่ได้ การนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น บางครั้งอาจขยายความสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิม จากนั้นบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ช่อง R4 (Reflect)</p> <p>7. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับข่าว เรื่อง มดคันไฟ อธิคิดว่า เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร ใจความสำคัญของเรื่องคืออะไร และข้อคิดที่ได้จากการอ่านอย่างสั้น ๆ หลังจากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านโดยครูเป็นผู้อธิบายเพิ่มเติม</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>8. ครูประเมินผลการทำกิจกรรม โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญจากงานเขียนประเภทบทความ</p>		
5	การอ่านจับใจความสำคัญจากงานเขียนประเภทนิทาน โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R	1.นักเรียนจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้	<p>ขั้นนำ</p> <p>1. นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรม “ทายสิ ฉันอยากทำอาชีพอะไร” โดยให้นักเรียนออกมาวาดรูปอาชีพที่ตนเองอยากทำ กำหนดเวลาคนละ 1 นาที จากนั้นให้เพื่อนที่เหลือช่วยกันตอบ</p> <p>2. ครูสุรอาชีพจำนวนอาชีพที่นักเรียนวาดบนกระดาน จากนั้นครูวาดรูป “ช่างตัดผม” แล้วโยงเข้าสู่เนื้อหาของงานเขียนประเภทเรื่องสั้นที่จะนำมาให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญ</p>	- ใบความรู้ เรื่อง ความรู้งานเขียนประเภทเรื่องสั้น เรื่อง จรรยาบรรณช่าง - แบบบันทึกการอ่านจับใจความสำคัญจากข่าวแบบ SQ4R	- แบบทดสอบ (ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70)

คาบที่	สาระเนื้อหา	จุดมุ่งหมาย	วิธีการดำเนินงาน	เครื่องมือ	การประเมินผล
			<p>3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ว่า นักเรียนจะได้ทำความรู้จักกับงานเขียนประเภทเรื่องสั้น เรื่อง จรรยาบรรณช่าง พร้อมทั้งฝึกจับใจความงานเขียนประเภทเรื่องสั้นโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R</p> <p>ขั้นตอน</p> <p>4. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับ ลักษณะของงานเขียนประเภทเรื่องสั้นแก่นักเรียน</p> <p>5. นักเรียนทบทวนขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R</p> <p>6. นักเรียนออกมารับใบความรู้งานเขียนประเภทเรื่องสั้น เรื่อง จรรยาช่าง และแบบบันทึกการอ่านจับใจความแบบ SQ4R</p> <p>7. นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญบทความ เรื่อง ข้าวกล้องพะเพาะงอก ตามขั้นตอนของ SQ4R โดยครูเป็นผู้ชี้แนะดังนี้</p> <p>ขั้นที่ 1 สํารวจ (Survey) นักเรียนอ่านโดยกวาดสายตาอย่างรวดเร็วตลอดทั้งเรื่อง เพื่อเป็นการสำรวจเนื้อหาในแต่ละย่อหน้า จากนั้นบันทึกการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ในช่อง S</p> <p>ขั้นที่ 2 ตั้งคำถาม (Question) ให้นักเรียนตั้งคำถามว่า ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร แล้วทำไมถึงทำเช่นนั้น รวมถึงสิ่งที่นักเรียนยังไม่เข้าใจในเรื่อง จากนั้นบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ช่อง Q</p> <p>ขั้นที่ 3 อ่านเพื่อหาคำตอบ R1 (Read) นักเรียนอ่านนิทานอย่างละเอียด เพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้</p>	- แบบทดสอบ ทั่วยบทเรียน	

คาบที่	สาระเนื้อหา	จุดมุ่งหมาย	วิธีการดำเนินงาน	เครื่องมือ	การประเมินผล
			<p>ขั้นที่ 4 การจดบันทึก R2 (Record) นักเรียนจดสาระสำคัญของเรื่องที่ได้จากการอ่านเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ จากนั้นบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ช่อง R2 (Record)</p> <p>ขั้นที่ 5 พุดสรุปใจความสำคัญ R3 (Recite) ให้นักเรียนพุดสรุปใจความสำคัญของนิทาน เรื่อง วิวสามสหายกับสิงโต ถ้ายังไม่แน่ใจให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่ จากนั้นบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ช่อง R3 โดยเรียงเรียงเป็นสำนวนภาษาของตนเอง</p> <p>ขั้นที่ 6 อภิปรายแสดงความคิดเห็น R4 (Reflect) ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่นักเรียนเรียน มีความคิดสอดคล้องหรือความคิดไม่สอดคล้อง เช่น ข้อคิดหรือความรู้ที่ได้ การนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น บางครั้งอาจขยายความสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิม จากนั้นบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ช่อง R4 (Reflect)</p> <p>8. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องสั้น เรื่อง จรรยาช่าง ว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร ใจความสำคัญของเรื่องคืออะไร และข้อคิดที่ได้จากการอ่านอย่างสั้น ๆ หลังจากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านโดยครูเป็นผู้อธิบายเพิ่มเติม</p> <p>ขั้นสรุป</p>		

คาบที่	สาระเนื้อหา	จุดมุ่งหมาย	วิธีการดำเนินงาน	เครื่องมือ	การประเมินผล
			9. ครูประเมินผลการทำงานกิจกรรม โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญจากงานเขียนประเภทเรื่องสั้น		
6	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญ	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญผ่านเกณฑ์ที่กำหนด	นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อ่านจับใจความสำคัญ วิชาภาษาไทย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 แบบปรนัย จำนวน 10 ข้อ และตอนที่ 2 แบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ ภายในเวลา 30 นาที	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่อง อ่านจับใจความสำคัญ วิชาภาษาไทย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 แบบปรนัย จำนวน 10 ข้อ และตอนที่ 2 แบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ ภายในเวลา 30 นาที	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่อง อ่านจับใจความสำคัญ (ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50)

แหล่งข้อมูล

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) ปีการศึกษา 2563

เครื่องมือ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญ วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ซึ่งใช้ระยะเวลาทั้งหมด 3 สัปดาห์ มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงระยะเวลาในการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R

ครั้งที่	วันที่	จำนวน
1	7 กันยายน 2563	1 ชั่วโมง
2	8 กันยายน 2563	1 ชั่วโมง
3	11 กันยายน 2563	1 ชั่วโมง
4	14 กันยายน 2563	1 ชั่วโมง
5	15 กันยายน 2563	1 ชั่วโมง
6	18 กันยายน 2563	2 ชั่วโมง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยการสอนแบบ SQ4R ผ่านร้อยละ 70 ทุกแผน

2. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ผ่านร้อยละ 50 ตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิค SQ4R ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับขั้นตอนและกระบวนการวิจัย ตั้งแต่ระยะที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียน ระยะที่ 2 พัฒนานวัตกรรม จนถึงระยะที่ 3 การนำนวัตกรรมไปใช้ในการแก้ปัญหา ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียน

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาในชั้นเรียน วิเคราะห์สภาพปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อ การจัดการเรียนการสอนมากที่สุด และศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในชั้นเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

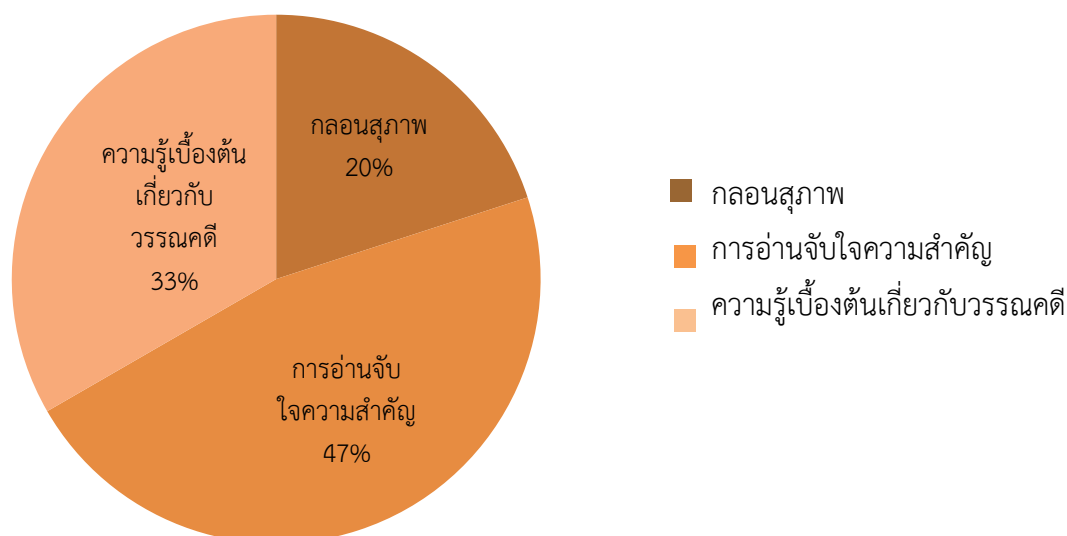
กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร (ดิตถานุเคราะห์) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 7 คน จากนักเรียนทั้งหมด 24 คน คิดเป็น ร้อยละ 47 โดยคัดเลือกจากผลคะแนนการทำแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาไทย จำนวน 30 ข้อ มีนักเรียนจำนวน 7 คน จากนักเรียนทั้งหมด 24 คน ได้คะแนนการทำแบบทดสอบ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ต่ำกว่าร้อยละ 50 ปรากฏผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 3 คะแนนร้อยละการแปลผลของการทำแบบวัดความสามารถทางภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์)

เลขที่	คะแนนแบบวัดความสามารถทางภาษาไทยจำแนกตามตัวชี้วัด					
	คะแนน (10) (กลอนสุภาพ)	ค่า ร้อยละ	คะแนน (10) (การอ่านจับ ใจความสำคัญ)	ค่า ร้อยละ	คะแนน (10) (ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับวรรณคดี ไทย)	ค่า ร้อยละ
1	7	70	7	70	7	70
2	4	40	6	60	7	70
3	6	60	7	70	6	60
4	3	30	7	70	8	80
5	8	80	7	70	8	80
6	7	70	3	30	4	40

7	7	70	7	70	8	80
8	7	70	7	70	7	70
9	8	80	7	70	8	80
10	7	70	4	40	4	40
11	4	40	8	80	7	70
12	8	80	6	60	6	60
13	7	70	6	60	7	70
14	8	80	7	70	6	60
15	8	80	8	80	7	70
16	7	70	7	70	7	70
17	8	80	3	30	3	30
18	7	70	3	30	7	70
19	8	80	7	70	7	70
20	8	80	4	40	4	40
21	7	70	8	80	7	70
22	8	80	8	80	7	70
23	7	70	3	30	7	70
24	4	80	3	30	4	40

จากตารางที่ 3 ค่าร้อยละของการแปลผลคะแนนแบบวัดความสามารถทางภาษาไทยตามตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง ซึ่งเป็นเรื่องที่เรียนผ่านมาแล้วเป็นเวลา 5 สัปดาห์ ประกอบไปด้วย กลอนสุภาพ 10 คะแนน การอ่านจับใจความสำคัญ 10 คะแนน และความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดี 10 คะแนน พบว่าผลการประเมินไม่ผ่านร้อยละ 50 ตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั่นคือ กลอนสุภาพ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20 อ่านจับใจความสำคัญ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 47 และความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดี คิดเป็น ร้อยละ 33 ตามลำดับ ซึ่งปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญเป็นปัญหาที่มีจำนวนนักเรียนได้รับผลกระทบ มากที่สุด ส่งผลให้นักเรียนกลุ่มดังกล่าวไม่สามารถที่จะอ่านจับใจความสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของ การเขียน หรือการพูด การเรียนรู้เนื้อหาที่ต้องใช้ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ นักเรียนก็ไม่สามารถทำ ได้ ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ไม่ผ่านตามตัวชี้วัด แสดงเป็นแผนภาพ ดังนี้

แผนภาพที่ 4 แสดงจำนวนร้อยละของสภาพปัญหาในชั้นเรียน

จากแผนภาพที่ 4 แสดงคะแนนการทำแบบวัดความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) จำนวน 24 คน พบว่า นักเรียนมีปัญหา 3 ด้าน ดังนี้ ด้านหลักการใช้ภาษาไทย (กลอนสุภาพ) จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ด้านการอ่าน (อ่านจับใจความสำคัญ) จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 47 และด้านวรรณคดี (ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดี) จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33 ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะแก้ไขปัญหาด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2

เพื่อยืนยันในข้อมูลผู้วิจัยจึงได้ออกแบบทดสอบ การอ่านจับใจความสำคัญ จำนวน 20 ข้อ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ ก่อนจะนำไปทดสอบกับนักเรียนจำนวน 24 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลยืนยันว่านักเรียนทั้ง 7 คน มีปัญหาด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงคะแนนร้อยละการแปลผลของการทำแบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญ

เลขที่	คะแนนแบบทดสอบ (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)		
	คะแนนที่ได้	ค่าร้อยละ	การแปลผลผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50
1	14	70.00	ผ่าน
2	16	66.66	ผ่าน
3	12	60.00	ผ่าน
4	16	66.66	ผ่าน
5	15	75.00	ผ่าน
6	7	35.00	ไม่ผ่าน
7	13	65.00	ผ่าน
8	16	66.66	ผ่าน
9	15	75.00	ผ่าน
10	6	30.00	ไม่ผ่าน
11	14	70.00	ผ่าน
12	16	66.66	ผ่าน
13	15	75.00	ผ่าน
14	16	66.66	ผ่าน
15	18	90.00	ผ่าน
16	16	66.66	ผ่าน
17	8	40.00	ไม่ผ่าน
18	7	35.00	ไม่ผ่าน
19	15	75.00	ผ่าน
20	6	30.00	ไม่ผ่าน
21	17	85.00	ผ่าน
22	15	75.00	ผ่าน
23	7	35.00	ไม่ผ่าน
24	7	35.00	ไม่ผ่าน

จากตารางที่ 4 ค่าร้อยละการแปลผลคะแนนแบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญเพื่อคัดเลือกประชากรตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งแบบทดสอบมีทั้งหมด 20 ข้อ 20 คะแนน พบว่ามีนักเรียน 7 คน มีคะแนนการทำแบบทดสอบไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้ เลขที่ 6 ทำได้ 7 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 35.00 เลขที่ 10 ทำได้ 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 30.00 เลขที่ 17 ทำได้ 8 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 40.00 เลขที่ 18 ทำได้ 7 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 35.00 เลขที่ 20 ทำได้ 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 30.00

เลขที่ 23 ทำได้ 7 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 35.00 และเลขที่ 24 ทำได้ 7 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 35.00 ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มเดิมที่ไม่สามารถผ่านจากการทำแบบวัดความสามารถทางภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาสาเหตุ และผลกระทบของปัญหาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ปรากฏดังตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงสาเหตุและผลกระทบของปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ

สาเหตุ	ผลกระทบของปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ	
	นักเรียน	ครู
1. นักเรียนขาดการฝึกฝนการอ่านจับใจความสำคัญ	1. ทำให้ขาดทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการอ่าน ส่งผลให้การอ่านของนักเรียนไม่สามารถจับเนื้อหาสำคัญจากเรื่องได้	1. ทำให้ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทย ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากนักเรียนไม่สามารถอ่านจับใจความ ครูไม่เข้าใจในสิ่งที่นักเรียนสื่อสารได้
2. นักเรียนไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน	2. ทำให้นักเรียนไม่สามารถทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่านได้ทุกประเภท ไม่สามารถแปลความตีความ ขยายความ ตลอดจนสรุปความจากเนื้อเรื่องที่อ่าน ซึ่งการอ่านจับใจความ เป็นพื้นฐานของการอ่านจับใจความ เป็นพื้นฐานของการอ่านในระดับที่ยากขึ้นไป	2. ทำให้เกิดปัญหาผลการเรียนไม่ผ่านการประเมิน ทั้งในรายวิชาภาษาไทย การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ รวมถึงรายวิชาอื่น ๆ
3. นักเรียนจับประเด็นในการอ่านไม่ได้	3. ทำให้ไม่สามารถหาคำตอบจากการอ่านว่า ส่วนใด คือ ความรู้สำคัญที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอด ส่งผลให้การอ่านทั้งในวิชาภาษาไทย และวิชาอื่น ๆ ขาดประสิทธิภาพ ไม่สามารถจับสาระสำคัญของเรื่องได้	
4. เรียงลำดับเหตุการณ์ไม่ได้	4. ทำให้การเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง เกิดความเคลื่อนไหว ไม่สามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องว่าเหตุการณ์เกิดก่อน หรือ	

สาเหตุ	ผลกระทบของปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ	
	นักเรียน	ครู
	หลัง ผลเป็นอย่างไร เกิดความสับสนในการอ่านจากเรื่องทุกประเภททั้งในรายวิชาภาษาไทยและรายวิชาอื่น ๆ	
5. นักเรียนไม่มีแนวทางในการอ่านที่ถูกต้องและเหมาะสม	5. ทำให้ นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งส่งผลให้การอ่านเรื่องทุกประเภท ทุกรายวิชา ขาดประสิทธิภาพ นักเรียนจะไม่ได้รับความรู้จากการอ่าน ซึ่งทำให้นักเรียนคิดว่า การอ่านทุกครั้งไม่เกิดประโยชน์แก่ตนเอง	

จากตารางที่ 5 สรุปได้ว่า ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญมีสาเหตุมาจาก นักเรียนขาดการฝึกฝนการอ่านจับใจความสำคัญจากงานเขียนประเภทต่าง ๆ ที่หลากหลาย นักเรียนไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน จับประเด็นสำคัญในการอ่านไม่ได้ เรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านไม่ได้ รวมถึงขาดเทคนิคในการอ่านที่ดี และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนครูผู้สอนละเลย เวลาในการเรียนไม่เพียงพอ อันเนื่องมาจากทางโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมที่นักเรียนต้องเข้าร่วมอยู่เสมอ ทำให้นักเรียนขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อครูและนักเรียน เพราะหากนักเรียนไม่ฝึกฝน ก็จะไม่สามารถพัฒนาตนเอง สำหรับการอ่านในระดับที่สูงขึ้น นักเรียนจะไม่เห็นความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งส่งผลทำให้การอ่านเรื่องทุกประเภท ทุกรายวิชา ขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากการอ่านจับใจความ เป็นพื้นฐานของการอ่านทุกประเภท ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญและมุ่งแก้ไขปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนานวัตกรรม ผู้วิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์แนวทางที่สอดคล้องกับการแก้ปัญหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาเพื่อหากลวิธี หรือเทคนิคที่จะช่วยแก้ปัญหาการอ่านจับใจความ พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเทคนิคการสอนแบบ SQ4R ไม่ใช้ร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเทคนิคการสอนแบบ SQ4R เป็นเทคนิคที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญได้ เพราะเทคนิค SQ4R เป็นเทคนิคการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีขั้นตอนกระบวนการที่ชัดเจน 6 ขั้นตอน เป็นการสอนอ่านที่เน้นทักษะการใช้ความคิดอย่างรู้ตัว ทำให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ จนกว่าจะเข้าใจเรื่องที่อ่าน มีการควบคุมกระบวนการต่าง ๆ เป็นขั้นตอน อย่างชัดเจน 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1

(Survey) ให้นักเรียนอ่านสำรวจเนื้อเรื่องเพื่อหาประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่าน ขั้นที่ 2 (Question) การตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน ขั้นที่ 3 (Read) การอ่านเพื่อหาคำตอบโดยละเอียด ขั้นที่ 4 (Record) การให้นักเรียนได้จดบันทึกข้อมูลและสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ขั้นที่ 5 (Recite) การเล่าเรื่องจากข้อมูล ขั้นที่ 6 (Reflex) ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากบทที่นักเรียนได้อ่าน ซึ่งการอ่านจับใจความจากงานเขียนประเภทต่าง ๆ โดยการใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R นี้ใช้ควบคู่กับแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นส่งเสริมให้ผู้เรียนอ่านเรื่องราวต่าง ๆ ได้เข้าใจ สามารถค้นหาความรู้ จับใจความสำคัญจากงานเขียนร้อยแก้ว 4 ประเภท คือ นิทาน ข่าว บทความ และเรื่องสั้น เรียงลำดับจากง่ายไปยาก จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ4R ตามรายการ ได้แก่ เนื้อหาถูกต้องครบถ้วนตามหลักสูตร, แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา, จัดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ, กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมสามารถนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ได้, การเรียบเรียงเนื้อหาเป็นไปตามขั้นตอนจากง่ายไปยาก, เนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา, สำนวนภาษาที่ใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย, มีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเครื่องมือที่วัดประเมินผลชัดเจน ทำให้รู้ว่าคุณสมบัติตามวัตถุประสงค์เกณฑ์การใช้คะแนนถูกต้องเที่ยงตรง ซึ่งดัชนีความสอดคล้องของสภาพปัญหา นวัตกรรม และแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่าน SQ4R โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญได้พูดแสดงความคิดเห็นต่อนวัตกรรม ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 กล่าวว่า “เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี สำหรับการอ่านจับใจความสำคัญ มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่เข้าใจ ชัดเจน เรื่องที่เลือกมามีความหลากหลาย”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 กล่าวว่า “เป็นแผนการเรียนที่ดี นักเรียนจะได้เรียนอ่านจับใจความที่เป็นรูปแบบใหม่ ๆ เป็นขั้นเป็นตอนดี เขียนแผนได้ตรงตามตัวชี้วัดจุดประสงค์ชัดเจน เนื้อหาเรียงจากง่ายไปยาก เริ่มจากสั้น ๆ กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนในแต่ละแผนน่าสนใจและมีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาดี”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 กล่าวว่า “เป็นเทคนิคการเรียนที่ดี สามารถนำมาใช้ในการการสอนจริงโดยไม่มีอะไรยุ่งยาก เรื่องที่เลือกมาเหมาะสมกับนักเรียน มีความหลากหลาย เนื้อหาก็อบายการวัดและประเมินผลกำหนดเกณฑ์ 70 % ตอนฝึกกับทำแบบทดสอบกำหนดเกณฑ์ 50 เพราะเป็นไปตามเกณฑ์วัดประเมินผลการอ่านจับใจความ แล้วก็ตามเกณฑ์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 จัดสรรเวลาให้ดี เพราะนักเรียนอาจเข้าเรียนช้า ควรทำหลังเลิกเรียนกลางวันนักเรียนเล่นกันเสียง”

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 35 ข้อ จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจจำนวน 3 ท่าน ดัชนีความสอดคล้องแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญกับมาตรฐานและตัวชี้วัดภาษาไทยจากผู้เชี่ยวชาญ นำแบบตรวจสอบความ

สอดคล้องมาวิเคราะห์เชิงปริมาณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ไม่ต่ำกว่า 0.5 มีข้อสอบทั้งหมดจำนวน 35 ข้อ มีข้อสอบที่ไม่อยู่ในเกณฑ์จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ 28 และ 32 ดังนั้นเหลือข้อสอบที่ใช้ในการทดลองทั้งหมด 33 ข้อ ผู้วิจัยเลือกข้อที่มีเกณฑ์คุณภาพมากที่สุดและครอบคลุมเนื้อหาในตารางวิเคราะห์ข้อสอบ จำนวน 30 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 31, 34, และ 35 มาใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่าน

ระยะที่ 3 ผลการนำนวัตกรรมไปใช้ในการแก้ปัญหา ผู้วิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับผลของการนำนวัตกรรมไปใช้

ผลการนำนวัตกรรมเทคนิคการสอนอ่านแบบ SQ4R ไปใช้ในการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) สรุปผลได้ตามตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงผลการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โดยใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ครั้งที่ 1 - 5

นักเรียนคนที่	ผลการประเมิน (ครั้งที่)															จำนวนครั้งของนักเรียนที่ผ่าน
	1 (10 คะแนน)			2 (10 คะแนน)			3 (10 คะแนน)			4 (10 คะแนน)			5 (10 คะแนน)			
	แบบทดสอบความรู้พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ			แบบทดสอบการอ่านจับใจความจาก นิทาน			แบบทดสอบการอ่านจับใจความจาก ข่าว			แบบทดสอบการอ่านจับใจความจาก บทความ			แบบทดสอบการอ่านจับใจความจาก เรื่องสั้น			
	คะแนน	ร้อยละ	แปลผล	คะแนน	ร้อยละ	แปลผล	คะแนน	ร้อยละ	แปลผล	คะแนน	ร้อยละ	แปลผล	คะแนน	ร้อยละ	แปลผล	
1	7	70	ผ่าน	8	80	ผ่าน	9	90	ผ่าน	9	90	ผ่าน	10	100	ผ่าน	5
2	7	70	ผ่าน	7	70	ผ่าน	8	80	ผ่าน	8	80	ผ่าน	8	80	ผ่าน	5
3	7	70	ผ่าน	8	80	ผ่าน	9	90	ผ่าน	10	100	ผ่าน	9	90	ผ่าน	5
4	8	80	ผ่าน	8	80	ผ่าน	9	90	ผ่าน	9	90	ผ่าน	10	100	ผ่าน	5
5	7	70	ผ่าน	7	70	ผ่าน	8	80	ผ่าน	10	100	ผ่าน	9	90	ผ่าน	5
6	8	80	ผ่าน	8	80	ผ่าน	8	80	ผ่าน	9	90	ผ่าน	10	100	ผ่าน	5
7	9	90	ผ่าน	9	90	ผ่าน	9	90	ผ่าน	10	100	ผ่าน	10	100	ผ่าน	5

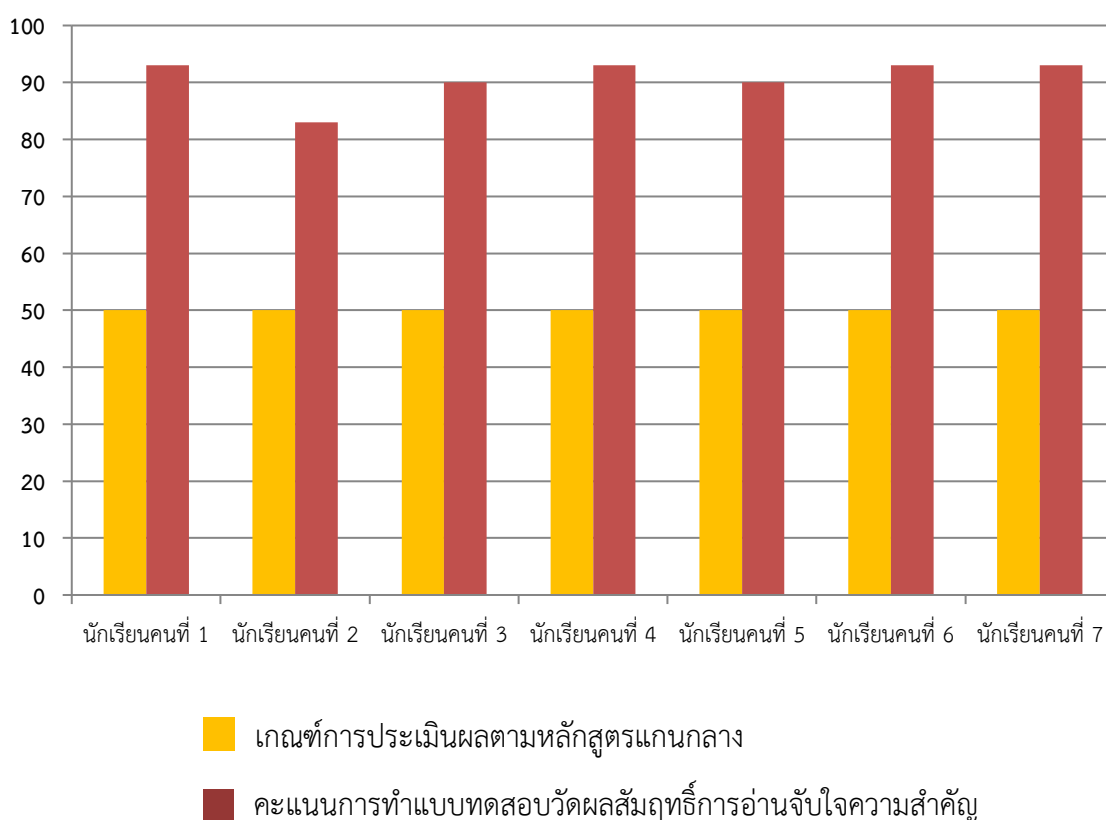
จากตารางที่ 6 พบว่าคะแนนการทำแบบทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจำนวน 5 ครั้ง คือ ความรู้พื้นฐานในการอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านจับใจความสำคัญจากงานเขียนประเภทนิทาน ข่าว บทความ และเรื่องสั้น นักเรียนทั้ง 7 คนผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 70 ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์การประเมินร้อยละ 70 ทั้งนี้เป็นไปตามแนวการวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความสำคัญโดยการใช้เครื่องมือที่เป็นแบบทดสอบผู้อ่านจะต้องตอบคำถามได้ร้อยละ 70 ขึ้นไป การยึดเกณฑ์ข้างต้นนี้การศึกษาที่มีความเห็นว่าคุณอ่านได้พลาตเนื้อเรื่องบางตอนไปร้อยละ 30 และหากยึดเกณฑ์การประเมินที่ต่ำกว่าร้อยละ 70 จะส่งผลให้ผู้อ่านมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง (สุนันทามัน เศรษฐวิทย์, 2543: 148-150)

ตารางที่ 7 แสดงคะแนนร้อยละการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โดยจำแนกตามองค์ประกอบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ดังนี้

นักเรียนคนที่	ผลการประเมินการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ จำแนกตามองค์ประกอบความสามารถ														
	ความสามารถในการแปลความ			ความสามารถในการขยายความ			ความสามารถในการตีความ			ความสามารถในการสรุปความ			รวม 30 คะแนน		
	5 คะแนน			5 คะแนน			5 คะแนน			5 คะแนน					
	คะแนน	ร้อยละ	แปลผล	คะแนน	ร้อยละ	แปลผล	คะแนน	ร้อยละ	แปลผล	คะแนน	ร้อยละ	แปลผล	คะแนน	ร้อยละ	แปลผล
1	5	100	ผ่าน	4	80	ผ่าน	9	90	ผ่าน	10	100	ผ่าน	28	93	ผ่าน
2	3	60	ผ่าน	5	100	ผ่าน	8	80	ผ่าน	8	80	ผ่าน	25	83	ผ่าน
3	4	80	ผ่าน	5	100	ผ่าน	9	90	ผ่าน	8	80	ผ่าน	27	90	ผ่าน
4	5	100	ผ่าน	5	100	ผ่าน	9	90	ผ่าน	10	100	ผ่าน	28	93	ผ่าน
5	4	80	ผ่าน	4	80	ผ่าน	8	80	ผ่าน	10	100	ผ่าน	27	90	ผ่าน
6	5	100	ผ่าน	5	100	ผ่าน	8	80	ผ่าน	10	100	ผ่าน	28	93	ผ่าน
7	5	100	ผ่าน	4	80	ผ่าน	9	90	ผ่าน	10	100	ผ่าน	28	93	ผ่าน

จากตารางที่ 7 พบว่าคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญหลังจากที่นักเรียนได้ฝึกอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค SQ4R ผลปรากฏว่านักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 50 ตามเกณฑ์การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งคะแนนสูงสุด คือ 28 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 93 รองลงมา คือ 27 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90 และคะแนนต่ำสุด คือ 25 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83 ซึ่งนักเรียนคนที่ได้คะแนนสูงสุด คือ นักเรียนคนที่ 1 4 6 และ 7 รองลงมาทำได้ 27 คะแนน คือ นักเรียน

คนที่ 3 และ 5 ส่วนนักเรียนคนที่มีคะแนนต่ำสุด คือ นักเรียนคนที่ 2 รวมถึงคะแนนจำแนกตามองค์ประกอบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการแปลความ 5 คะแนน ความสามารถในการขยายความ 5 คะแนน ความสามารถในการตีความ 10 คะแนน และความสามารถในการสรุปความ 10 คะแนน นักเรียนทั้ง 7 คนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ในทุกองค์ประกอบความสามารถของการอ่านจับใจความสำคัญ ผู้วิจัยสรุปแผนภาพความก้าวหน้าในการอ่านจับใจความสำคัญเมื่อเทียบตามเกณฑ์การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กับคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน ดังนี้

แผนภาพที่ 5 แผนภาพสรุปความก้าวหน้าการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค SQ4R

จากผลการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิค SQ4R พบว่าคนที่ได้คะแนนสูงสุดในการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ คือ นักเรียนคนที่ 1 4 6 และ 7 รองลงมา คือ 27 คะแนน คือนักเรียนคนที่ 3 และ 5 มีนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำที่สุดคือ นักเรียนคนที่ 2 ผู้จึงได้สรุปพฤติกรรมผลการเรียนรู้ของนักเรียนทั้ง 7 คน ดังนี้

ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์พฤติกรรมของนักเรียนในการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิค SQ4R

ประเด็น	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
พฤติกรรมของนักเรียนคนที่ 1	นักเรียนคนที่ 1 เป็นคนนั่งเรียนหน้าห้องเสมอลักษณะนิสัยเรียบร้อย แต่พูดเก่งกล้าแสดงความคิดเห็นชอบที่จะตอบคำถามมีน้ำใจแบ่งปันสิ่งของกับเพื่อน ๆ ทุกคนเมื่อมีข้อสงสัยมักจะถามหาคำตอบและตั้งคำถามกับคำตอบที่ได้ไปเสมอว่าหากเป็นแบบนี้จะเป็นอย่างไรคะถ้าเป็นหนูหนูจะไม่ทำแบบนี้จริงทำให้ นักเรียนมีความความคิดที่แปลกใหม่แตกต่างจากนักเรียนคนอื่น ๆ
พฤติกรรมของนักเรียนคนที่ 2	นักเรียนคนที่ 2 นักเรียนมีโลกส่วนตัวสูงเข้าห้องเรียนช้าอยู่เสมอชอบเล่นโทรศัพท์มือถือรักและชื่นชอบการฟังเพลงนิยายส่วนตัวเป็นคนอารมณ์ร้อนมักมีปากเสียงเพื่อเพื่อนในห้องเรียนเป็นคนที่ไม่มักจะแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องต่างๆอยู่เสมอ แต่ความคิดไม่ตรงกับเพื่อนในห้องเรียนเป็นคนชอบตั้งคำถามและตอบคำถามยกมือตอบในทันทีที่ทำให้คำตอบของนักเรียนไม่ถูกต้องขาดการไตร่ตรองและคิดให้รอบคอบชอบเล่นแลคยูในขณะที่ครูสอนครูจึงให้นั่งสมาธิเป็นเวลา 2 นาทีเพื่อให้ทำทุกอย่างอย่างมีสติส่งงานล่าช้าและไม่ให้สนใจต่อชิ้นงานเท่าที่ควร
พฤติกรรมของนักเรียนคนที่ 3	นักเรียนคนที่ 3 เป็นคนเรียบร้อยอ่อนหวานพูดน้อยนั่งเรียนกลางห้องตรงต่อเวลามีความตั้งใจเรียนเป็นอย่างมากบ้านเปิดกิจการร้านขายยาอยู่ตลาดศรีย่านลักษณะนิสัยชอบที่จะฟังมากกว่าพูดหากมีข้อสงสัยจะยังไม่ถามรอจนครูพูดจบเลือกที่จะเดินมาถามครูเพียงลำพังมากกว่าการยกมือถามพูดเสียงเบา มีทักษะการเขียนการจดบันทึกได้อย่างรวดเร็วทำให้สามารถเขียนบันทึกความรู้หรือข้อมูลต่างๆได้มากกว่านักเรียนคนอื่นชื่นชอบการอ่านหนังสือการ์ตูนครูจึงให้นักเรียนฝึกการพูดเรียกชื่อให้นักเรียนพูดจับใจความสำคัญให้เพื่อน ๆ ฟังทำให้นักเรียนมีความมั่นใจในการพูดมากยิ่งขึ้น
พฤติกรรมของนักเรียนคนที่ 4	นักเรียนคนที่ 4 เป็นคนพูดจาโผงผางเสียงดังจริงจังกล้าแสดงออกมีบทบาทเป็นเลขาธิการของห้องมีน้ำใจลักษณะนิสัยชอบอาสาเพื่อนอาสาครูในการดำเนินงานหรือกิจกรรมในชั้นเรียนต่างๆมีความรู้เรื่อง IT เทคโนโลยีชอบความท้าทายเป็นคนไม่อยู่นิ่งชอบเปลี่ยนตำแหน่งที่นั่งมีความรู้รอบตัวติดตามข่าวสารเป็นปัจจุบันและชอบพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนอยู่เสมอทำให้นักเรียนมีความรู้เก่ายุคมากสามารถดึงความรู้เก่ามาใช้ในการตอบคำถามได้เป็นอย่างดี

ประเด็น	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
พฤติกรรมของนักเรียนคนที่ 5	นักเรียนคนที่ 5 เป็นคนเรียบร้อย พูดเพราะ มีน้ำใจกับเพื่อนเสมอ นั่งเรียนกลางห้อง มักมีขนม หรืออุปกรณ์การเรียนใหม่ ๆ มาใช้ เป็นที่สนใจของเพื่อน ๆ ชอบฟัง ขณะฟังจะมีอารมณ์ร่วมไปกับผู้สอนเป็นอย่างมาก มักจะมีคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรือดู มาถามผู้สอนเสมอ เป็นผู้ตามที่ดี ไม่ชอบความวุ่นวาย ส่งเสียงดัง ชอบการอยู่เงียบ ๆ การพูดคุยที่ไม่เสียงดังและเป็นคนเขียนหนังสือช้า ชื่นชอบการอ่านหนังสือการ์ตูน
พฤติกรรมของนักเรียนคนที่ 6	นักเรียนคนที่ 6 เป็นคนกล้าแสดงออกสนใจเรียนดีมากเป็นต้น ตั้งใจถามและใส่ใจกับคำตอบเป็นอย่างมากชอบพูดแสดงความคิดเห็นแบ่งปันสิ่งต่างๆแก่เพื่อนชอบพูดคุยนอกจากเนื้อหาที่กำลังสอนเป็นคนเรียนรู้ได้เร็วทุกๆสัปดาห์ปกครองจะพาไปเที่ยวยังสถานที่ต่างๆมีความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทยดีมากชอบศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับส่วนลดของสถานที่ท่องเที่ยว แต่มักได้รับทราบขณคมคบเคี้ยวอยู่ตลอดแม้แต่ในขณะที่เรียนครู ต้องคอยพูดเตือนเน้นย้ำถึงมารยาทในการอ่านโดยการยกตัวอย่างให้เห็นชัดเจน ผู้เรียนถึงนักเรียนถึงหยุดพฤติกรรม
พฤติกรรมของนักเรียนคนที่ 7	นักเรียนคนที่ 7 ปัจจุบันแวดล้อมนักเรียนคนที่ 7 เป็นหัวหน้าห้อง ที่สุขุมมีความตั้งใจเรียนดีมากใส่ใจในการทำงานที่ได้รับมอบหมายมีความรับผิดชอบมีความรู้เรื่องอุปกรณ์ IT ชอบพูดคุยกล้าแสดงออกมีภาวะผู้นำกล้าคิดกล้าตัดสินใจส่งผลให้เวลาทำกิจกรรมการเรียนผู้เรียนจะมีความสุขกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ชั้นทำงานตรงต่อเวลาผู้วิจัยนำผู้เรียนมาเรียนเพิ่มเติมในช่วงเวลาหลังเลิกเรียนโดยจัดการเรียนการสอนในห้องกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้น 3 ซึ่งมีพื้นที่ไม่ค่อยเอื้ออำนวยนักประกอบด้วยมีนักเรียนวิ่งเล่นและหยอกล้อกันเสียงดังครูจึงมีพานักเรียนไปเรียนยังห้องประจำของนักเรียนเองโดยเปลี่ยนมุมมองการเรียนห้องประจำทำให้เราใช้สื่อการสอนได้อย่างเต็มที่อุปกรณ์การเรียนซึ่งเป็นห้องเรียนเก็บเสียงได้ดีในระดับหนึ่งจะทำให้ของเรามีประสิทธิภาพ

จากตารางที่ 8 พบว่าพฤติกรรมของนักเรียนที่มีผลคะแนนสูงที่สุดนั้นเนื่องจาก นักเรียนมีความใส่ใจในการทำงานของตนมีความรับผิดชอบใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอส่วนนักเรียนคนที่มีความต่ำสุดเนื่องจากมีพฤติกรรมที่ค่อนข้างใจร้อนขาดความรอบคอบละเลยต่อหน้าที่ของตนเองและไม่ให้ความสำคัญต่อชิ้นงานเท่าที่ควร

ผลการศึกษาข้อดีข้อดีของการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ซึ่งเทคนิค SQ4R ที่ผู้วิจัยเลือกใช้มีความเหมาะสมและสามารถแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญของของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิถถานุเคราะห์) ได้ดีผู้วิจัยจึงสรุปข้อดีและข้อ จำกัด ของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ในการอ่านจับใจความสำคัญได้ดังนี้

ตารางที่ 9 แสดงข้อดีและข้อจำกัดของการอ่านจับใจความสำคัญ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R

ข้อดี	ข้อจำกัด
1. เป็นเทคนิคที่ฝึกกระบวนการคิดอย่างเป็นขั้นตอน นักเรียนมีจุดมุ่งหมายในการอ่านชัดเจน การอ่านจะมีความต่อเนื่องจนสามารถจับใจความสำคัญได้ในที่สุด	1. ผู้สอนจะต้องแม่นในขั้นตอนของเทคนิค SQ4R และมีความรู้ด้านภาษาไทย
2. เมื่อทำครบทุกขั้นตอนนักเรียนจะมีความสามารถในการอ่านและเขียนได้เพราะอ่านแล้วมีความเข้าใจ และสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ทำให้นักเรียนอยากอ่านหนังสือเพราะอ่านแล้วรู้ว่าสิ่งใดคือใจความสำคัญของเรื่อง	2. ผู้สอนจะต้องเตรียมเนื้อหา หรือกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัย มีความน่าสนใจ ทันสมัย และต้องคำนึงถึงความสามารถหรือความรู้เดิมของผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. เป็นวิธีการที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่าน การเขียนที่ดี มีนิสัยรักการอ่าน รักการเขียน มีความคงทนในการจำ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และสามารถนำเทคนิคนี้ไปอ่านเพื่อจับใจความสำคัญในทุกรายวิชา รวมถึงการอ่านในชีวิตประจำวัน	3. เทคนิคการสอนนี้ ไม่มีขั้นตอนสำหรับคำศัพท์ใหม่ ดังนั้น ผู้สอนจึงต้องสอดแทรกขั้นตอนนี้ในจังหวะที่เหมาะสม เช่น ในขั้นตั้งคำถาม เพราะนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อาจจะมีคลังคำศัพท์ใหม่ไม่มากพอ ทำให้ไม่สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างถ่องแท้
4. เป็นเทคนิคที่ช่วยแก้ไขหรือพัฒนาการอ่านที่สามารถใช้ได้จริง ใช้ทุนทรัพย์ในการจัดเตรียมสื่อน้อย	

จากตารางที่ 9 การอ่านจับใจความสำคัญโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R มีข้อดีในการช่วยเทคนิคที่ฝึกกระบวนการคิดอย่างเป็นขั้นตอน นักเรียนมีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่ชัดเจน การอ่านจะมีความต่อเนื่องจนสามารถจับใจความสำคัญได้ในที่สุด เป็นเทคนิคที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่าน การเขียน และการพูดที่ดี มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน มีความคงทนในการจำ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้จริง ส่วนข้อจำกัดของการอ่านจับใจความสำคัญ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R คือ เมื่อใดที่นักเรียนไม่ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน นักเรียนจะไม่สามารถดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปได้ ผู้เรียนจะต้องคำถามให้ได้มากที่สุดเพื่อจะได้หาคำตอบและทำให้เข้าใจเรื่องราวที่อ่านอย่างแท้จริง รวมถึงเทคนิคที่มีขั้นตอนจำนวน 6 ขั้นตอน การเรียนการสอนที่ค่อนข้างใช้เวลา

และผู้จัดการเรียนการสอนต้องกระตุ้นให้นักเรียนฝึกคิด และหาคำตอบด้วยตนเอง โดยไม่เป็นการชี้นำหรือการบอกคำตอบผู้เรียน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาในชั้นเรียน วิเคราะห์แนวทางที่สอดคล้องกับการแก้ปัญหา ซึ่งส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้การสอนมากที่สุดศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา ศึกษาผลของการนำนวัตกรรมไปใช้ โดยมีการสรุปผลอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ หลังจากดำเนินการวิจัยดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการตรวจสอบสภาพปัญหาภายในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 24 คนโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่ามีผลการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เพราะคะแนนในการสอบผ่านตัวชี้วัดอยู่ในเกณฑ์ขั้นต่ำ ซึ่งสะท้อนได้จากผลคะแนนการทำแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาไทยจำนวน 30 ข้อ พบว่า ผลการประเมินไม่ผ่านร้อยละ 50 ตามเกณฑ์การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 นั่นคือ นักเรียนมีปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญจำนวน 7 คนคิดเป็นร้อยละ 47 เสียงในภาษาไทย 5 คนคิดเป็นร้อยละ 33 และความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดีจำนวน 3 คนคิดเป็นร้อยละ 20 ตามลำดับ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงได้จัดทำแบบทดสอบ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญขึ้นจำนวน 20 ข้อ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC: item-objective congruence) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 1.00 ปรากฏว่านักเรียนกลุ่มเดิมยังมีผลการทำคะแนนแบบทดสอบเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญต่ำกว่าร้อยละ 50 ผู้วิจัยจึงสังเกตเห็นถึงปัญหาในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ว่ามีปัญหาเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ส่งผลให้การอ่านเรื่องทุกประเภทไม่สามารถสรุปความได้ดีเท่าที่ควรจากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากที่สุด คือ การอ่านจับใจความสำคัญ จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทยถึงสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนมีปัญหาด้านการอ่านจับใจความสำคัญไม่ได้ เนื่องจากนักเรียนขาดการฝึกฝนการอ่านจับใจความสำคัญ นักเรียนไม่เข้าใจเรื่องที่อ่านจับประเด็นในการอ่านไม่ได้ เรียงลำดับเหตุการณ์ไม่ได้ และไม่มีความสามารถในการอ่านที่ถูกต้องและเหมาะสม

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ผู้วิจัยจึงหาวิธีการในการแก้ปัญหาโดยศึกษาจากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ เพื่อหาวิธีการหรือเทคนิคและนำมาใช้เป็นนวัตกรรมในการแก้ปัญหการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งนวัตกรรมที่ผู้วิจัยพบ คือ การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิค SQ4R ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้โดยทำเป็นขั้นตอนและกระบวนการในแผนการจัดการเรียนรู้การแก้ปัญหการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) โดยการใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R โดยสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการประเมินความสอดคล้องความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องสอดคล้อง (IOC: item-objective Congruence) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 1.00 โดยถือว่าเป็นนวัตกรรมที่เหมาะสมที่จะนำไปใช้แก้ปัญหการอ่านจับใจความสำคัญได้ เพราะเทคนิค SQ4R เป็นเทคนิควิธีการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพเนื่องจากมีขั้นตอนกระบวนการที่ชัดเจน 6 ขั้นตอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนอ่านเรื่องราวต่าง ๆ ได้เข้าใจ สามารถค้นหาความรู้ จับใจความสำคัญ เชื่อมโยงสิ่งที่สำคัญนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) ปีการศึกษา 2563 จำนวน 7 คนที่อ่านจับใจความสำคัญโดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R มีผลการอ่านจับใจความสำคัญเป็นที่น่าพึงพอใจ จากการที่นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ตามที่ผู้วิจัยกำหนด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการแก้ปัญหการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ที่ผู้วิจัยนำมาใช้สามารถแก้ปัญหการอ่านจับใจความสำคัญได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) ปีการศึกษา 2563 จำนวน 24 คน พบว่า ปัญหาในชั้นเรียนที่สำคัญมากที่สุด คือ ปัญหาด้านการอ่านจับใจความสำคัญ โดยมีนักเรียนจำนวน 7 คน ที่ไม่สามารถอ่านจับใจความสำคัญความได้ ซึ่งปัญหานี้เกิดจากนักเรียนขาดการฝึกฝนการอ่านจับใจความสำคัญ นักเรียนไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน จับประเด็นในการอ่านไม่ได้ เรียงลำดับเหตุการณ์ไม่ได้ และไม่มีแนวทางในการอ่านที่ถูกต้องและเหมาะสม ปัญหานี้จึงควรได้รับการแก้ไข เนื่องจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในรายวิชาภาษาไทยสาระที่ 1 การอ่าน ตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ข้อที่ 2 กำหนดว่าจับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ดังนั้นนักเรียนต้องมีความสามารถในการอ่านจับใจความเพื่อให้เป็นไปตามหลักหลักสูตรแกนกลางการศึกษาพุทธศักราช 2551 อีกทั้งทักษะการอ่านจับใจความสำคัญมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ในชีวิต เพราะช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่อง สามารถแปลความ ตีความ ขยายความตลอดจนสรุปความจากเนื้อเรื่องที่อ่านจากงานเขียนประเภทต่าง ๆ ได้ ซึ่งการอ่านจับใจความสำคัญจะเป็นพื้นฐานของการอ่านในระดับที่ยากขึ้น การอ่านจับใจความ เป็นทักษะจำเป็นในการศึกษาหาความรู้ ทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่าน ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิต และส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การอ่านจับใจความจึงเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับ และเป็นเครื่องมือในการ

แสวงหาความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากนักเรียนขาดทักษะในการอ่านจับใจความสำคัญ ก็จะทำให้ประสิทธิภาพในการอ่านลดลงและการอ่านไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยได้แก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R วิธีสอนแบบ SQ4R เป็นเทคนิคการสอนอ่านที่เป็นระบบ เป็นวิธีการสอนซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทอ่านที่อ่านด้วยตนเอง โดยในแต่ละขั้นตอนนั้นช่วยพัฒนาทักษะการอ่านเนื่องจากเน้นที่การอ่านซ้ำ ๆ จนกว่าจะเข้าใจและจดจำเรื่องราวที่อ่านได้มีทั้งหมด 6 ขั้นตอน โดยในแต่ละขั้นตอนนั้นให้โอกาสผู้เรียนได้ฝึกกลวิธีต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่านทั้งสิ้น คือ ขั้นที่ 1 (Survey) ให้นักเรียนอ่านสำรวจเนื้อเรื่อง เพื่อหาประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่าน ขั้นที่ 2 (Question) การตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านขั้นที่ 3 (Read) การอ่านเพื่อหาคำตอบโดยละเอียด ขั้นที่ 4 (Record) เป็นการให้นักเรียนได้จดบันทึกข้อมูลและสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ขั้นที่ 5 (Recite) การเล่าเรื่องจากข้อมูล ขั้นที่ 6 (Reflex) ให้นักเรียนเขียนอภิปราย และแสดงความคิดเห็นจากบทที่นักเรียนได้อ่าน การสอนแบบ SQ4R จึงช่วยพัฒนาการอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสอนอ่านจับใจความด้วยเทคนิค SQ4R จึงเป็นกระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เป็นวิธีการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสาร ส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านได้ดีสามารถคาดเดา เข้าใจแนวคิดเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว จดจำเรื่องได้เป็นอย่างดี (ผจงกาญจน์ ภูวิภาดาวรรณ, 2540 อ้างถึงใน พรพรรณนันท เจริญภาณุพงษ์, 2554) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำมาใช้โดยทำเป็นขั้นตอนและกระบวนการในแผนการจัดการเรียนรู้การแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) โดยการใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R จำนวน 5 แผนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านกระบวนการออกแบบการจัดการเรียนรู้อย่างมีระบบ และวิธีการที่เหมาะสม โดยเริ่มจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี หลักสูตร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการประเมินความสอดคล้องความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและผ่านการตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC: item-objective congruence) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 1.00 โดยถือว่าเป็นนวัตกรรมที่เหมาะสมที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงสำหรับเนื้อหา ในที่ผู้วิจัยคัดเลือกมาให้ให้นักเรียนได้อ่านนั้นประกอบไปด้วย การอ่านจับใจความสำคัญจากงานเขียนประเภทนิทาน ข่าว บทความ และเรื่องสั้น โดยเรียงเนื้อหาจากง่ายไปยากตามลำดับ และมีแบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนแต่ละประเภทหลังจากการใช้นวัตกรรมในการแก้ปัญหาแล้ว โดยต้องผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 70 ตามที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ซึ่งเป็นไปตามแนวการวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความสำคัญ โดยการใช้เครื่องมือที่เป็นแบบทดสอบผู้อ่านจะต้องตอบคำถามได้ร้อยละ 70 ขึ้นไป การยึดเกณฑ์ข้างต้นนักการศึกษาที่มีความเห็นว่า ผู้อ่านได้พลาตเนื้อเรื่องบางตอนไปร้อยละ 30 และหากยึดเกณฑ์การประเมินที่ต่ำกว่าร้อยละ 70 จะส่งผลให้ผู้อ่านมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2543 : 148-150) และหลังจากการใช้นวัตกรรมครบ

ตามจำนวนคาบเรียนที่กำหนด ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นเครื่องมือในการคิดความก้าวหน้าของนวัตกรรมต่อนักเรียนด้วยเกณฑ์ผ่านร้อยละ 50 ตามเกณฑ์การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียน วัดท่าไทร(ดิตรานุเคราะห์) โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ใช้ระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ ทั้งหมด 3 สัปดาห์ 7 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 7 กันยายน ถึงวันที่ 25 กันยายน 2563 ผลปรากฏว่านักเรียนทั้ง 7 คนมีคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนน ร้อยละ 50 ขึ้นไป ซึ่งผ่านเกณฑ์ตามที่ผู้วิจัยกำหนด แสดงให้เห็นว่าวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R สามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนให้สูงขึ้น เพราะเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีขั้นตอน เป็นระบบนักเรียนจึงปฏิบัติตามได้ง่าย ช่วยให้ การอ่านเป็นไปอย่างมีเป้าหมาย นักเรียนสามารถเข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้ จับใจความสำคัญจาก เรื่องที่อ่านได้ รวมทั้งพัฒนาทักษะการคิดในแต่ละขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิค SQ4R จึงช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ รัตนภักดิ์ เลิศคำฟู (2547) ได้ศึกษาการใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ในการสอนอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธี สอนแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 10 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง สามารถพัฒนา ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนได้ดีขึ้นและ 2) ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้การ อ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนร้อยละ 75 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 และมีคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มร้อยละ 62.08 นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนในระดับดีมาก นอกจากนี้นักเรียนส่วนใหญ่แสดงความพึงพอใจและ ต้องการเรียนด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R อีก

การแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ขั้นตอนการสอนเป็นระบบที่ชัดเจนเทคนิค SQ4R นอกจากจะพัฒนาความสามารถในการอ่าน จับใจความสำคัญแล้วยังเป็นวิธีการสอนที่ช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ซึ่งทำให้นักเรียน บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ที่ ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อ นำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2551: 2) นอกจากนั้นยังกระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็น และมีความกระตือรือร้นใน การเรียนที่สำคัญ การจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิค SQ4R ช่วยทำให้การอ่านของผู้เรียนเป็นการอ่านที่มี จุดมุ่งหมาย มีขอบเขต ช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา เก็บสาระสำคัญแนวคิใจความสำคัญของเรื่อง ทำ ให้ความสามารถในการอ่านของนักเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมขลา ลือ โสภา (2555) ที่ศึกษาการพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.75 แสดงว่า

นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญด้วยเทคนิค SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 75 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การที่นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญที่สูงกว่ามาตรฐานร้อยละ 50 ตามเกณฑ์การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ผู้วิจัยกำหนด เป็นผลมาจากการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและมีความหลากหลาย หลีกเลียงจากการสอนแบบบรรยาย โดยใช้เทคนิคการสอนที่แตกต่างไปจากเดิมผ่านการจัดการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนเป็นระบบ นักเรียนจึงปฏิบัติตามได้ง่าย ช่วยให้การอ่านเป็นไปอย่างมีเป้าหมาย นักเรียนสามารถเข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่าน ซึ่งในแต่ละขั้นตอนจะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของผู้อ่านได้เป็นอย่างดีรวมถึงสื่อที่ผู้วิจัยใช้มีความน่าสนใจทั้งในส่วนของเนื้อหา รูปภาพ และสีสรรที่เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียนเป็นส่วนช่วยกระตุ้นความสนใจ ทำให้นักเรียนมีความสนใจในการอ่านได้เป็นอย่างดี ในการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ผู้วิจัยมีหน้าที่ให้คำแนะนำ รวมทั้งควบคุมให้การเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอนของเทคนิค SQ4R นักเรียนจะเกิดพัฒนาการด้านการอ่านอย่างเป็นระบบ และสามารถจับใจความสำคัญได้ในที่สุด

แต่อย่างไรก็ตาม ยังพบว่าการอ่านจับใจความสำคัญยังคงเป็นทักษะที่นักเรียนจะต้องฝึกฝนสังเกตจากผลการทดลอง นักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 50 ตามเกณฑ์การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งคะแนนเต็ม 30 คะแนน คะแนนสูงสุด คือ 28 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 93 รองลงมา คือ 27 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90 และคะแนนต่ำสุด คือ 25 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83 ซึ่งนักเรียนคนที่ได้คะแนนสูงสุดคือนักเรียนคนที่ 1 4 6 และ 7 รองลงมาทำได้ 27 คะแนนคือนักเรียนคนที่ 3 และ 5 ส่วนนักเรียนคนที่ได้คะแนนต่ำสุด คือทำได้ 25 คะแนน คือ นักเรียนคนที่ 2 จะเห็นได้ว่า แม้ผู้เรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ทำให้มีคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผ่านร้อยละ 50 ตามเกณฑ์การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แต่สำหรับนักเรียนบางคนยังมีคะแนนไม่สูงมากเท่าที่ควร เนื่องจากความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและสนใจที่จะศึกษาเรียนรู้ข้อสังเกตเกี่ยวกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2คนจำนวนทั้งหมด 7 คนจากคะแนนของนักเรียนสามารถจัดกลุ่มได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มที่มีคะแนนสูงสุดในการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทำได้ 28 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 93 ได้แก่ นักเรียนคนที่ 1, 4, 6 และคนที่ 7 ซึ่งเป็นคะแนนที่สูงที่สุดจากนักเรียนจำนวน 7 คน สาเหตุอาจ

เนื่องมาจากนักเรียนทั้ง 4 คน นักเรียนมีความใส่ใจในการทำงานของตนมีความรับผิดชอบใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ อีกทั้งนักเรียนทั้ง 4 คนมีการดูแลอย่างใกล้ชิดทั้งด้านพฤติกรรมและด้านการเรียนต่าง ๆ จากผู้ปกครอง จึงทำให้ตั้งใจเรียนอย่างมาก รวมถึงลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกันมักจะอยู่กับเป็นกลุ่ม แม้ในคาบเรียนปกติมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่ม นักเรียนกลุ่มนี้ก็จะจับกลุ่มกันเสมอ หากต้องแยกจากกันก็จะสลับคู่หรือสลับคนกันในแต่ละครั้ง คอยให้การช่วยเหลือแก่กันและกันทั้งเรื่องเรียนและดำเนินชีวิตภายในโรงเรียนแสดงให้เห็นว่ามีการวางระบบในการอยู่ร่วมกันเป็นอย่างดี พฤติกรรมดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้ทำความเข้าใจกับเนื้อหาและปฏิบัติตามขั้นตอนของเทคนิค SQ4R ได้เป็นอย่างดีและทำคะแนนแบบทดสอบได้ระดับสูงเป็นที่น่าพอใจจากนักเรียนจำนวน 7 คน

2. กลุ่มที่มีคะแนนปานกลาง ในการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทำได้ 27 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90 ได้แก่ นักเรียนคนที่ 3 และนักเรียนคนที่ 5 สาเหตุอาจเนื่องมาจากนักเรียนทั้งสองคนมีความตั้งใจเรียนเป็นอย่างดี แต่นักเรียนทั้งสองคนมีลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกัน คือ ระเบียบเรียบร้อยน้อยชอบฟังมากกว่าการพูด รักความสงบ มีความสนิทสนมกัน เนื่องจากทั้งสองมีที่พักอาศัยอยู่ใกล้กัน ต้องเดินทางมาโรงเรียนและกลับบ้านพร้อมกันในทุก ๆ วัน พฤติกรรมดังกล่าวทำให้นักเรียนไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นการแลกเปลี่ยนความรู้หรือประสบการณ์จากครูและเพื่อนในชั้นเรียนเกิดขึ้นได้น้อย ซึ่งการขาดประสบการณ์นี้ทำให้ความรู้เดิมที่ของนักเรียนมีไม่มากเท่าที่ควร จึงเป็นเหตุให้นักเรียนทำคะแนนได้ในระดับปานกลางจากนักเรียนจำนวน 7 คน

3. กลุ่มที่มีคะแนนต่ำในการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทำได้ 25 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83 คือนักเรียนคนที่ 2 ซึ่งเป็นคะแนนที่ต่ำที่สุดจากนักเรียนจำนวน 7 คนที่เข้ารับการแก้ปัญหา สาเหตุอาจเนื่องมาจากพฤติกรรมส่วนตัวของคนเรียนคนที่ 2 เช่น เข้าห้องเรียนช้าอยู่เสมอ ชอบเล่นโทรศัพท์มือถือ นิสัยส่วนตัวเป็นคนอารมณ์ร้อน มักมีปากเสียงเพื่อนในห้องเรียน เป็นคนที่มักจะแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องต่าง ๆ อยู่เสมอ แต่ความคิดไม่ตรงกับเพื่อนในห้องเรียน เป็นคนชอบตั้งคำถามโดยจะยกมือถามในทันทีที่สงสัย รวมถึงชอบตอบคำถามโดยจะตอบทันทีที่ฟังคำถามจบ ทำให้คำตอบของนักเรียนไม่ถูกต้องขาดการไตร่ตรอง และคิดให้รอบคอบ จากพฤติกรรมดังกล่าวส่งผลให้ผู้เรียนตอบคำถามผิดเนื่องจากขาดการคิดไตร่ตรองก่อนตอบคำถาม ส่งผลให้ไม่เข้าใจเนื้อหาเท่าที่ควร และทำแบบทดสอบได้คะแนนน้อย 70

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยได้ให้ข้อพบสำคัญที่พึงเสนอแนะเพื่อการใช้ประโยชน์และการปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนสามารถนำการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ไปปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ ในรายวิชาภาษาไทยหรือรายวิชาอื่นได้ เช่น ภาษาอังกฤษ เป็นต้น

1.2 ผู้สอนควรแนะนำให้ผู้เรียนเข้าใจขั้นตอนทั้ง 6 ขั้น ของเทคนิคการสอนแบบ SQ4R เพราะหากนักเรียนไม่เข้าใจหรือจำขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งไม่ได้ จะทำให้การอ่านจับใจความนั้น ๆ ไม่เกิดประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ และไม่เป็นไปตามขั้นตอนของเทคนิค SQ4R

1.3 การเลือกเนื้อเรื่องสำหรับการอ่านจับใจความสำคัญ ผู้สอนควรคำนึงถึงความสามารถและความแตกต่างของแต่ละบุคคลในชั้นเรียน ควรเลือกเนื้อหาตามความสนใจของผู้เรียนและมีความยากง่ายที่เหมาะสม

1.4 ครูผู้สอนควรให้เวลาในการทำกิจกรรมแก่นักเรียนเวลาที่ใช้ทำกิจกรรมควรมีความยืดหยุ่น โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะขั้นตอนการเขียนซึ่งนักเรียนจะใช้เวลามากกว่าขั้นตอนอื่น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการแก้ไข / พัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับนวัตกรรมหรือเทคนิคอื่น ๆ เพิ่มเติม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- กานต์ธิดา แก้วกาม. (2556). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ**. วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไกรสร ประดับเพชร. (2561). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไตรคามประชาสรรค์**. งานวิจัยสนับสนุน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิ่มสำราญ. (2547). **การใช้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : โครงการตำราและหนังสือคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทองดี ดวงรัตน์. (2554). **การศึกษาความพร้อมในการส่งเสริมการอ่านภาษาไทย ของโรงเรียนปรีดิรังสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- นงเยาว์ ทองกำเนิด. (2558). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บัวลักษณ์ เพชรงาม. (2559). **การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**. รายงานวิจัยกลุ่มสาระภาษาไทย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- บำเพ็ญ มาตราช. (2554). **การพัฒนากิจกรรมการอ่าน จับใจความ โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ผกาศรี เย็นบุตร และคณะ. (2558). **ภาษาไทย 1 เล่ม 2 รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย มัธยมศึกษาปีที่ 1**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด.
- ฟองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ. (2550). **ศิลปะการอ่านอย่างมีอาชีพ**. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- เมขลา ลือโสภา. (2555). **การพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- รัตนกันต์ เลิศคำฟู. (2547). **การใช้วิธีสอบแบบเอสคิวโฟร์อาร์ในการสอนการอ่านจับใจความสำคัญ**

- สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขา การประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔**. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- รุ่งนภา พุทธิธรรม. (2551). **การใช้วิธีการสอนแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่าน ภาษาอังกฤษและความสามารถในการเขียนเล่าเรื่องของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิจัยในชั้นเรียน**. เชียงใหม่: โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์.
- ลUNA ศรีฤๅดา. (2553). **รายงานการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้แบบฝึก ทักษะสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. ขอนแก่น : โรงเรียน ชุมชนบ้านหัวขัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น.
- วรุณสิริ สิทธิการ. (2555). **การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่สอนโดยนิทานพื้นบ้านกับกลุ่มที่สอนโดยใช้นิทานอีสปเป็น สื่อ**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- แวมมยุรา เหมือนนิล. (2541). **การอ่านจับใจความ**. กรุงเทพมหานคร: สุริยสาส์น.
- วรรณิ โสมประยูร. (2553). **เทคนิคการสอนภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้าวิชาการ.
- ศิวกานท์ ปทุมสูติ. (2553). **คู่มือการอ่านคิดวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ: นวสาส์นการพิมพ์.
- สุชาติ พงษ์พานิช. (2550). **ภาษาไทย การอ่าน**. นครสวรรค์ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2549). **หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช
- สมพร จารุณี. (2549). **กำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน**. วารสารวิชาการ.
- โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล. (2554). **ภาษาไทย 1**. กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- สำลี รักสุธี (2553). **ฝึกอย่างไรให้เด็ก อ่านออก เขียนได้ เล่ม 1**. กรุงเทพมหานคร : พัฒนาศึกษา.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2546). **ศิลปะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: เว็บพัลลิกซิง.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการสำรวจปัญหาการวิจัย
ภาคผนวก ข	ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (ก) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลวิจัย (ข) นวัตกรรมที่ใช้ในการวิจัย (ค) ค่าความสอดคล้อง (IOC : Item-Objective Congruence)
ภาคผนวก ค	แบบรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย หรืองานสร้างสรรค์
ภาคผนวก ง	รูปภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R และตัวอย่างผลงานนักเรียน

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการสำรวจปัญหาการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย

นางดวงเพ็ญ อินทร์แก้ว

นางสาวเพ็ญศรี ชูแดง

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์)

ข้าราชการบำนาญ

ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์)

ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

นางณัฏฐนิภา เสนทองแก้ว

ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์)

ภาคผนวก ข

(ก) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลวิจัย

- แบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
- แบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคผนวก ข
(ข) นวัตกรรมที่ใช้ในการวิจัย

- แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R เรื่อง ความรู้พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ
- แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากงานเขียนประเภท นิทาน
- แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากงานเขียนประเภท ข่าว
- แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากงานเขียนประเภทบทความ
- แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากงานเขียนประเภท เรื่องสั้น
- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ มัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคผนวก ข

(ค) ค่าความสอดคล้อง (IOC : Item-Objective Congruence)

- ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบวัดความสามารถทางภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับมาตรฐานและตัวชี้วัดภาษาไทย
- ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับมาตรฐานและตัวชี้วัดภาษาไทย
- ดัชนีความสอดคล้องระหว่างสภาพปัญหาค้นคว้ากิจกรรม แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการอ่าน SQ4R
- ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ กับมาตรฐานและตัวชี้วัดภาษาไทย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของแบบวัดความสามารถทางภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
 ตาราง สรุปค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบวัดความสามารถทางภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับ
 มาตรฐานและตัวชี้วัดภาษาไทย โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน สรุปผลที่พิจารณา ดังนี้

แบบทดสอบ ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ				
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC
	1	2	3		
1	+1	+1	+1	+3	1.00
2	+1	+1	+1	+3	1.00
3	+1	+1	+1	+3	1.00
4	+1	+1	+1	+3	1.00
5	+1	+1	+1	+3	1.00
6	+1	+1	+1	+3	1.00
7	+1	+1	+1	+3	1.00
8	+1	+1	+1	+3	1.00
9	+1	+1	+1	+3	1.00
10	+1	+1	+1	+3	1.00
11	+1	+1	+1	+3	1.00
12	+1	+1	+1	+3	1.00
13	+1	+1	+1	+3	1.00
14	+1	+1	+1	+3	1.00
15	+1	+1	+1	+3	1.00
16	+1	+1	+1	+3	1.00
17	+1	+1	+1	+3	1.00
18	+1	+1	+1	+3	1.00
19	+1	+1	+1	+3	1.00
20	+1	+1	+1	+3	1.00
21	+1	+1	+1	+3	1.00
22	+1	+1	+1	+3	1.00
23	+1	+1	+1	+3	1.00
24	+1	+1	+1	+3	1.00
25	+1	+1	+1	+3	1.00
26	+1	+1	+1	+3	1.00
27	+1	+1	+1	+3	1.00
28	+1	+1	+1	+3	1.00
29	+1	+1	+1	+3	1.00
30	+1	+1	+1	+3	1.00

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบวัดความสามารถทางภาษาไทยกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
ภาษาไทย มีค่า = 1.00

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของแบบทดสอบ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
 ตาราง สรุปค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 2 กับมาตรฐานและตัวชี้วัดภาษาไทย โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน สรุปผลที่พิจารณา ดังนี้

แบบทดสอบ ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ				
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC
	1	2	3		
1	+1	+1	+1	+3	1.00
2	+1	+1	+1	+3	1.00
3	+1	+1	+1	+3	1.00
4	+1	+1	+1	+3	1.00
5	+1	+1	+1	+3	1.00
6	+1	+1	+1	+3	1.00
7	+1	+1	+1	+3	1.00
8	+1	+1	+1	+3	1.00
9	+1	+1	+1	+3	1.00
10	+1	+1	+1	+3	1.00
11	+1	+1	+1	+3	1.00
12	+1	+1	+1	+3	1.00
13	+1	+1	+1	+3	1.00
14	+1	+1	+1	+3	1.00
15	+1	+1	+1	+3	1.00
16	+1	+1	+1	+3	1.00
17	+1	+1	+1	+3	1.00
18	+1	+1	+1	+3	1.00
19	+1	+1	+1	+3	1.00
20	+1	+1	+1	+3	1.00

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 2 กับมาตรฐานและตัวชี้วัดภาษาไทย มีค่า = 1.00

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตาราง สรุปค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญกับมาตรฐานและตัวชี้วัดภาษาไทย โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน สรุปผลที่พิจารณา ดังนี้

แบบทดสอบ ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ				
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC
	1	2	3		
1	+1	+1	+1	+3	1.00
2	+1	+1	+1	+3	1.00
3	+1	+1	+1	+3	1.00
4	+1	+1	+1	+3	1.00
5	+1	+1	+1	+3	1.00
6	+1	+1	+1	+3	1.00
7	+1	+1	+1	+3	1.00
8	+1	+1	+1	+3	1.00
9	+1	+1	+1	+3	1.00
10	+1	+1	+1	+3	1.00
11	+1	+1	+1	+3	1.00
12	+1	+1	+1	+3	1.00
13	+1	+1	+1	+3	1.00
14	+1	+1	+1	+3	1.00
15	+1	+1	+1	+3	1.00
16	+1	+1	+1	+3	1.00
17	+1	+1	+1	+3	1.00
18	+1	+1	+1	+3	1.00
19	+1	+1	+1	+3	1.00
20	+1	+1	+1	+3	1.00
21	+1	+1	+1	+3	1.00
22	+1	+1	+1	+3	1.00
23	+1	+1	+1	+3	1.00
24	+1	+1	+1	+3	1.00
25	+1	+1	+1	+3	1.00
26	+1	+1	+1	+3	1.00
27	+1	+1	+1	+3	1.00
28	0	0	+1	+1	0.33
29	+1	+1	+1	+3	1.00
30	+1	+1	+1	+3	1.00

แบบทดสอบ ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ				
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC
	1	2	3		
31	+1	+1	+1	+3	1.00
32	0	0	+1	+1	0.33
33	+1	+1	+1	+3	1.00
34	+1	+1	+1	+3	1.00
35	+1	+1	+1	+3	1.00

การวิเคราะห์แบบตรวจสอบความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญกับมาตรฐานและตัวชี้วัดภาษาไทยจากผู้เชี่ยวชาญ นำแบบตรวจสอบความสอดคล้องมาวิเคราะห์เชิงปริมาณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ไม่ต่ำกว่า 0.5 ข้อสอบทั้งสิ้นจำนวน 35 ข้อ มีข้อสอบที่ไม่อยู่ในเกณฑ์จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ 28 และ 32 ดังนั้น เหลือข้อสอบที่ใช้ในการทดลองทั้งหมด 33 ข้อ ผู้วิจัยเลือกข้อที่มีเกณฑ์คุณภาพมากที่สุดและครอบคลุมเนื้อหาในตารางวิเคราะห์ข้อสอบ จำนวน 30 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 31, 34, และ 35 มาใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

แบบตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC) ของสภาพปัญหาและนวัตกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการอ่าน SQ4R

ตาราง สรุปค่าดัชนีความสอดคล้องสภาพปัญหากับนวัตกรรม โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน สรุปผลที่พิจารณาดังนี้

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. เนื้อหาถูกต้องครบถ้วนตามหลักสูตร	+1	+1	+1	+3	1.00
2. แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+3	1.00
3. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	+3	1.00
4. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	+3	1.00
5. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม สามารถนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ได้	+1	+1	+1	+3	1.00
6. การเรียงเรียงเนื้อหาเป็นไปตามขั้นตอนจากง่ายไปยาก	+1	+1	+1	+3	1.00
7. เนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา	+1	+1	+1	+3	1.00
8. สำนวนภาษาที่ใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+3	1.00
9. มีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+3	1.00
10. เครื่องมือที่วัดและประเมินผลชัดเจน ทำให้นักเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ เกณฑ์การให้คะแนนถูกต้อง เทียบตรง	+1	+1	+1	+3	1.00
				ค่าเฉลี่ย	1.00

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างสภาพปัญหากับนวัตกรรม แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการอ่าน SQ4R โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีค่า = 1.00

ภาคผนวก ค

แบบรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย หรืองานสร้างสรรค์

**แบบรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย หรืองานสร้างสรรค์
โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์)**

ชื่อโครงการวิจัย : การแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์)

ผู้วิจัย หรือหัวหน้าโครงการวิจัย : นางสาวนงลักษณ์ ทองสีสัน

วัน/เดือน/ปี ที่ทำวิจัยเสร็จสมบูรณ์ : 1 มีนาคม 2564

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย (ระบุข้อที่นำไปใช้ประโยชน์)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในชั้นเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) ปีการศึกษา 2563
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาที่ส่งกระทบต่อการเรียนของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร (ดิตถานุเคราะห์) ปีการศึกษา 2563 มากที่สุด
3. เพื่อศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา
4. เพื่อวิเคราะห์วิธีการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R
5. เพื่อศึกษาผลของการนำนวัตกรรมไปใช้
6. เพื่อศึกษาข้อดีและข้อจำกัดของนวัตกรรม

ประเภทของการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การใช้ประโยชน์ในเชิงสาธารณะ -
- การใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบาย ระบุ -.....
- การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ระบุ -.....
- การใช้ประโยชน์ด้านการเรียนการสอน ระบุ ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ
- การใช้ประโยชน์ทางอ้อมของงานสร้างสรรค์ ระบุ -.....
- อื่น ๆ ระบุ -.....

ผลที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมจากการนำวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์

ผู้วิจัยได้ใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R เป็นนวัตกรรมในการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ ผลการนำเทคนิค SQ4R ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญพบว่า นักเรียนทั้ง 7 คน มีผลการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ผ่านเกณฑ์ร้อยละตามที่ผู้วิจัยกำหนด ถือว่าการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) ประสบความสำเร็จตามที่ผู้วิจัยคาดหวังไว้

หลักฐานประกอบ

- แผนการจัดการเรียนรู้
- ผลงานนักเรียน

และขอรับรองว่า โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) ได้นำผลงานวิจัยหรือผลงานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์จริง และสามารถนำสู่การพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

(วันที่.....)

ภาคผนวก ง

รูปภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R และตัวอย่างผลงานนักเรียน

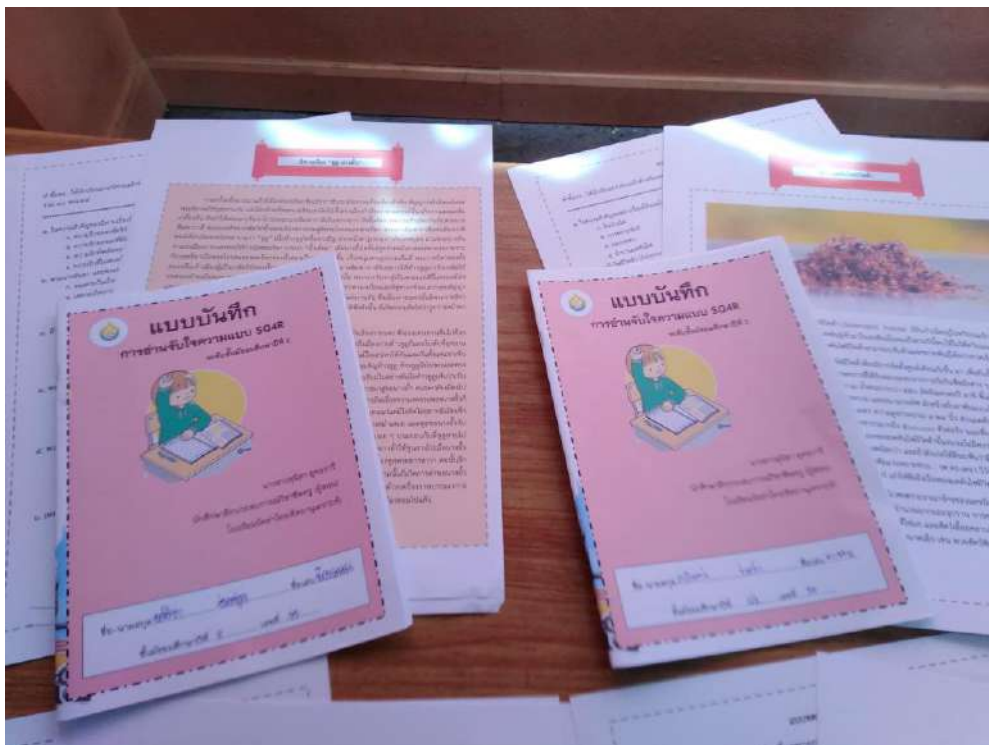
รูปภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R

ภาพที่ 1 นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาไทย
และแบบทดสอบการอ่านจับใจความ

ภาพที่ 2 นักเรียนทำแบบบันทึกการอ่านจับใจความด้วยวิธีการอ่านแบบ SQ4R
โดยมีงานเขียนประเภทนิทาน ข่าว บทความ และเรื่องสั้น

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวนงลักษณ์ ทองสีสัน
วัน เดือน ปีเกิด	3 มิถุนายน 2533
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลสตูล อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
ที่อยู่ปัจจุบัน	31/5 หมู่ 2 ตำบลทุ่งกง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84290
ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน	106 หมู่ 5 ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล 91110
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2539-2540	ระดับอนุบาล 1-2 โรงเรียนบ้านทุ่ง จังหวัดสตูล
พ.ศ. 2541-2546	ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนบ้านทุ่ง จังหวัดสตูล
พ.ศ. 2547-2549	ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนกำแพงวิทยา จังหวัดสตูล
พ.ศ. 2550-2552	ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 แผนกการเรียน อังกฤษ-คณิตศาสตร์ โรงเรียนพิมานพิทยาสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
พ.ศ. 2553-2557	ระดับปริญญาตรี สาขาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2558 – 2560	ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ตำแหน่งพนักงานราชการ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย สตูล จังหวัดสตูล
พ.ศ. 2561	ครูผู้ช่วย โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 2 จังหวัดฉะเชิงเทรา
พ.ศ. 2562-ปัจจุบัน	ครูผู้ช่วย โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์) จังหวัดสุราษฎร์ธานี

